

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І
РАДІОМОВЛЕННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Національної ради
від 22 січня 2015 року за № 73

Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2014 рік

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Вступ	4
Діяльність Національної ради, спрямована на захист інформаційного простору	8
Стан розвитку каналів та мереж мовлення	15
Підсумки ліцензування.....	24
Регуляторна діяльність	33
Здійснення наглядових повноважень.....	35
Дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах телерадіоорганізацій, засновників (власників) телерадіоорганізацій та їх установчих документів. Конкуренція і рівень монополізації ринку	50
Роль Національної ради у створенні Національної суспільної телерадіокомпанії України.....	52
Міжнародне співробітництво	54
Розробка нової редакції Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору. Завдання на 2015 рік	58
Висновки	62
Додатки	64

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) – конституційний, постійно діючий колегіальний орган, основним завданням якого є нагляд за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення, а також здійснення регуляторних повноважень, визначення перспектив розвитку телерадіомовлення в нашій державі.

Регуляторний орган виконує покладені на нього обов'язки відповідно до Законів України «Про телебачення і радіомовлення» та «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення».

До складу Національної ради входять вісім осіб, чотирьох із яких призначає Верховна Рада України, а чотирьох – Президент України (на теперішній час призначено трьох).

Артеменко Юрій Анатолійович (Указ Президента України від 7 липня 2014 року № 575-2014);

Герасим'юк Ольга Володимирівна (Постанова Верховної Ради України від 4 липня 2014 року № 1584-VII);

Льяшенко Олександр Борисович (Постанова Верховної Ради України від 4 липня 2014 року № 1583-VII);

Котенко Катерина Сергіївна (Постанова Верховної Ради України від 4 липня 2014 року № 1582-VII);

Севрюков Владислав Володимирович (Указ Президента України від 7 липня 2014 року № 576-2014);

Черниш Олег Миколайович (Постанова Верховної Ради України від 4 липня 2014 року № 1585-VII);

Шверк Григорій Аронович (Указ Президента України від 7 липня 2014 року № 577-2014).

На засіданні 9 липня 2014 року відповідно до статей 9, 10 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення України» головою Національної ради обрано Юрія Артеменка, першим заступником голови – Ольгу Герасим'юк, заступником голови – Григорія Шверка, відповідальним секретарем – Катерину Котенко.

Упродовж року відбулося 31 засідання Національної ради, під час яких ухвалено 1609 рішень.¹

Відповідно до статті 16 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» регуляторний орган щорічно готує звіт про свою діяльність і подає його на розгляд Верховної Ради України і Президента України.

¹З березня по червень 2014 року засідання не проводилися.

ВСТУП

Новий склад Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення розпочав свою роботу в липні 2014 року. У цей час на сході держави велися бойові дії, а відкрита інформаційна війна проти України набула безпрецедентних масштабів. Метою інформаційної агресії є захоплення не так територій, як насамперед свідомості людей, що на них проживають. Російська пропаганда через поширення дезінформації або тенденційну подачу коментарів прагне скомпрометувати нову владу і ввесь український народ, сіяти паніку, створювати таку картину подій, яка б і тактично, і стратегічно забезпечила утвердження концепції «русского мира». Недостовірна інформація, яка поширювалася в ефірі низки російських телеканалів про події в нашій країні, спрямовувалася на дискредитацію держави, розпалювання міжетнічної ворожнеч, закликів до ненависті, порушення суверенітету і територіальної цілісності, утвердження зверхності однієї нації над іншими. Через маніпулятивні матеріали завдавалася шкода споживачам інформації, іміджу України, як країни, що стала на шлях євроінтеграції, порушувалося право людини на отримання якісного й безпечного телерадіопродукту.

Державні структури, що покликані гарантувати безпеку інформаційного поля України, виявилися неготовими до протидії ворожій пропаганді, оскільки за роки незалежності так і не було вироблено чітких правових методів боротьби з нею, не створено цілісної стратегії захисту інформаційного простору. До того ж виявилось, що не тільки вітчизняне правове поле є беззахисним перед фактами масового розповсюдження неправдивої інформації, а й європейські законодавства не містять відповідних норм. Окрім цього, вітчизняний телерадіопростір не мав адекватних інформаційних засобів боротьби з безпрецедентним за інтенсивністю рівнем впливу на населення країни.

Національна рада за дорученням Президента України змушена була вдатися до нестандартних методів і шукати ефективних шляхів у питаннях протидії інформаційній агресії, діяти рішуче й оперативно. Захист інформаційного простору держави став одним із головних пріоритетів діяльності новопризначеного складу конституційного органу.

Найпершим кроком було здійснення передбачених законодавством заходів щодо припинення ретрансляції в Україні низки російських телеканалів, що не відповідають умовам Європейської конвенції про транскордонне телебачення. Також разом із Міністерством внутрішніх справ України здійснено заходи щодо унеможливлення їх показу в місцях масового відпочинку (готелях, розважальних закладах тощо).

На вимогу громадянського суспільства про вилучення з ефіру вітчизняних телевізійних каналів російських серіалів і фільмів, у яких героїзуються та пропагуються силові структури держави-агресора, Національна рада ініціювала спільно з Державним агентством України з питань кіно (далі – Держкіно) вироблення загальних підходів до вирішення цього питання. Як підсумок такої роботи, Експертна комісія Держкіно на звернення телерадіоорганізацій скасувала державну реєстрацію або відмовила в ній низці фільмів і серіалів російського виробництва.

На доручення Глави держави спільно з іншими державними структурами і телерадіоорганізаціями було запроваджено спеціальне програмування на Донбасі, головним завданням якого стало донесення об'єктивної та правдивої інформації про події в Україні.

Національна рада сприяла оперативному відновленню мовлення вітчизняних телевізійних і радіоканалів у визволених від незаконних збройних формувань містах і селищах Донецької і Луганської областей.

Крім цього, вперше взято реальний курс на дерегуляцію та підтримку розвитку телерадіоінформаційного простору. Відбулося спрощення ліцензування діяльності провайдерів програмної послуги, запроваджено проект єдиної FM-мережі державного радіо, здійснено важливі кроки щодо подальшого переходу країни на цифрові стандарти мовлення, усунуто дискримінаційну норму в частині формування універсальної програмної послуги, забезпечено доступ у відкритому вигляді до програм цифрових мереж, розпочато роботу над спрощенням бланку ліцензії на мовлення тощо.

Ефективним інструментом у здійсненні нагляду за діяльністю телерадіоорганізацій є проведення моніторингу. Незважаючи на обмежені можливості та застаріле обладнання моніторингового центру, упродовж року лише центральним апаратом Національної ради було проведено понад три тисячі записів ефіру ліцензіатів, а до того ж моніторинги відбуваються в областях. Ці дані використовувалися під час перевірок.

Також за матеріалами моніторингу здійснювався аналіз мовлення телерадіокомпаній, який ліг в основу двох звітів регуляторного органу за результатами виборчих кампаній Президента України та депутатів Верховної Ради України.

Конституційний орган запровадив постійні консультації з представниками Національної ради та регулярні виїзні наради в областях (регіонах). До участі в них запрошувалися керівники регіональних та місцевих телерадіоорганізацій, провайдери програмної послуги, представники телекомунікаційної галузі та ЗМІ. Зокрема, такі зустрічі відбулися у Дніпропетровську, Львові, Запоріжжі, Одесі та Чернівцях. За

підтримки Ради Європи та Європейського Союзу проведено Експертний семінар для представників вітчизняного телерадіоінформаційного простору «Основні напрями реформування галузі телерадіомовлення в Україні». Під час цього заходу основна увага приділялася проблемам інформаційної безпеки держави в загальноєвропейському контексті, ролі ЗМІ в процесі виборчої кампанії, переходу від аналогового до цифрового мовлення та іншим важливим питанням розвитку української медіа-сфери.

Залучення громадськості до обговорення найбільш резонансних питань галузі та врахування думки незалежних експертів дозволило Національній раді ухвалити низку важливих регуляторних актів. Вони не лише забезпечують ширший доступ громадян до інформації, а й дають можливість учасникам ринку розвивати свій бізнес та наближають практику регулювання до європейських стандартів. За цей короткий час було створено близько 10 робочих груп з найбільш актуальних напрямів. Серед них такі: з вирішення проблемних питань реалізації в Україні програми впровадження цифрового телерадіомовлення; діяльності провайдерів програмної послуги; законодавчих ініціатив; створення суспільного мовлення; розробки Плану розвитку національного телерадіопростору; контролю за дотриманням телерадіоорганізаціями виборчого законодавства; з метою розробки бланку програмної концепції мовлення в новій редакції тощо.

Національна рада у щоденній діяльності запровадила відкритість і плюралізм. Члени Національної ради спілкуються з громадянами на своїх особистих сторінках у соціальних мережах. Налагодження діалогу з громадськістю сприяло і створенню офіційної сторінки регуляторного органу в соціальній мережі Фейсбук. Це дало змогу не тільки інформувати аудиторію про діяльність Національної ради, а й отримувати інформацію від телеглядачів, що забезпечило оперативне реагування на випадки порушень вітчизняного законодавства, ретрансляції телеканалів, які не відповідають вимогам Європейської конвенції про трансграничне телебачення. Упродовж звітного року члени Національної ради брали активну участь у публічних галузевих заходах – круглих столах, прес-конференціях, форумах, конференціях, з-поміж яких: «Kiev Media Week», конференція «PayTV in Ukraine», Форум систем платного телебачення «Нацрада & громадськість: курс на дерегуляцію та захист інформаційного простору», організований офісом НАТО круглий стіл щодо викликів інформаційної агресії тощо.

Наприкінці 2014 року конституційний орган розробив проект нової редакції Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору. У ньому передбачено мету, принципи, пріоритетні завдання та основні напрями діяльності Національної ради та шляхи вирішення проблемних питань. Для нового складу Національної ради вже стало

практикою залучати до обговорення програмних документів не тільки представників громадськості та журналістів, а й спеціалістів, які безпосередньо працюють на ринку і мають великий практичний досвід. Свої рекомендації до проекту Плану розвитку національного телерадіопростору також надав експерт Ради Європи Ад ван Лун (зустріч проходила в рамках спільної програми Європейського Союзу і Ради Європи «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні»).

У звітний період відбулося переобрання дорадчого органу – Громадської ради при Національній раді, до складу якої увійшли відомі фахівці медійної сфери, юристи, науковці й журналісти. Громадські активісти обговорювали найбільш резонансні питання галузі та надавали регуляторному органу фахові коментарі, висновки та рекомендації. Також Національна рада залучила до формування Наглядової ради суспільного мовника представників громадських рад інших держаних органів, які взяли безпосередню участь у цьому процесі.

Національна рада поглибила співпрацю в медіа-галузі з міжнародними інституціями. Розширюється спектр взаємодії з Радою Європи, Європейською платформою регуляторних органів (EPRA), з представниками Місії Бюро демократичних інститутів і прав людини (БДІПЛ) ОБСЄ, а також Форумом регуляторних органів з питань телерадіомовлення країн Причорноморського регіону (BRAFF).

Нині медіа-спільнота усвідомлює, що надпотужний інформаційний пресинг країни-агресора стосується не тільки України, а й світу загалом, бо кидає виклик фундаментальним основам демократичного суспільства і веде боротьбу за розум та свідомість людей. Тому цьому питанню приділяється найбільше уваги.

Національна рада, яка бере активну участь в обговоренні сучасного розвитку ЗМІ та захисту свободи слова на численних міжнародних форумах, наголошує на тому, що в Україні заходи протидії інформаційній війні вживаються у повній відповідності з європейськими стандартами захисту прав людини і пропонує виробити універсальні підходи до зміцнення інформаційних кордонів. Прикладом подібної співпраці можна назвати ініціативу деяких країн ЄС щодо розробки інструментів, які дозволять реагувати на пропагандистську кампанію на європейському та національному рівнях.

Започатковані у звітному році Національною радою заходи стануть фундаментом для стабільного функціонування та подальшого розвитку медіа-галузі.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ, СПРЯМОВАНА НА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Національна рада за період із липня по грудень 2014 року здійснила низку заходів, спрямованих на захист інформаційного простору України.

За результатами моніторингів, проведених Національною радою, було визначено іноземні програми, які містили інформацію, що порушує частину 1 статті 2 та 28 Закону України «Про інформацію», частину 2 статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та частину 1 статті 7 Європейської конвенції про транскордонне телебачення.

Враховуючи виявлені порушення та з метою захисту інформаційної безпеки держави, Національна рада звернулася до суду щодо припинення трансляції деяких іноземних програм, виробником яких є Російська Федерація. У результаті розгляду Окружним адміністративним судом м. Києва було винесено судові ухвали, а саме:

- від 25.03.14 у справі № 826/3456/14 зобов'язано ТОВ «Торсат» та провайдерів програмної послуги, які уклали угоди з ТОВ «Торсат», тимчасово припинити ретрансляцію в багатоканальних телемережах на території України іноземних програм «Первый канал. Всемирная сеть» (ОАО «Первый канал»), «РТР – Планета», «Российский информационный канал «Россия – 24» (ВГТРК «Всероссийская государственная телевизионная и радиовещательная компания»), «НТВ Мир» (ОАО «Телекомпания НТВ») до вирішення справи по суті;
- від 17.07.14 у справі № 826/9266/14 зобов'язано ТОВ «Вертикаль – ТВ» та провайдерів програмної послуги, які уклали угоди з ТОВ «Вертикаль – ТВ», тимчасово припинити ретрансляцію в багатоканальних телемережах на території України іноземної програми «ТВ Центр – International» (ОАО «ТВ Центр») до вирішення справи по суті;
- від 12.09.14 у справі № 826/12758/14 зобов'язано ЗАТ «РБК – ТВ», ТОВ «Агентство «Клас» та провайдерів програмної послуги, які уклали угоди із ТОВ «Агентство «Клас», тимчасово припинити ретрансляцію в багатоканальних телемережах на території України іноземної програми «РосБизнесКонсалтинг – ТВ (РБК – ТВ)» до вирішення справи по суті.

Офіційний моніторинг телепрограм, що систематично проводився Національною радою, засвідчив, що деякі інші програми, виготовлені каналами Російської Федерації, не відповідають вимогам законодавства України (обов'язковість адаптації іноземних програм передбачена частиною другою статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»).

Національна рада, дбаючи про інтереси держави і усвідомлюючи наслідки наявності в ефірі програм, що традиційно містять неправдиві відомості, заклики до розпалювання війни, ворожнечі й ненависті, зневагу до патріотичних почуттів громадян і України в цілому та їх вплив на свідомість людей, визнала низку іноземних програм такими, що не відповідають вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення та чинному законодавству України. Серед них: «РТР – Планета», «НТВ – Мир», «Россия 24», «ТВ Центр – International» (рішення Національної ради від 24.07.2014 № 490); «РосБизнесКонсалтинг ТВ» (РБК – ТВ) (рішення Національної ради від 07.08.2014 № 663); «История» (ВДТРК) (рішення Національної ради від 04.09.2014 № 830).

Регуляторний орган надіслав звернення до компаній «Samsung» і «LG» із проханням унеможливити доступ через систему Smart TV до тимчасово обмежених для ретрансляції в Україні російських каналів через пристрої цих виробників техніки. Таким чином, компанія «LG» обмежила доступ і споживачам, і провайдерам до додатків, що давали змогу дивитися ці канали. Своєю чергою, ТОВ «Самсунг Електронікс Україна Компані» звернулося до провайдерів, із якими має укладені договори щодо розміщення їхніх додатків на платформах «Samsung Electronics», й отримало відповідь, що всі рішення Національної ради, а також ухвали суду виконуються. Зазначені іноземні програми не ретранслюються за допомогою платформ «Samsung Electronics».

Такі ж звернення направлено на адресу ТОВ «Телекомунікаційні технології» (Teletec) і ТОВ «Інфомір», які спільно здійснювали ретрансляцію тимчасово обмежених каналів за допомогою медіаплеєра Aura HD. Згідно із повідомленням ТОВ «Телекомунікаційні технології», за результатами проведеної роботи доступ до серверів, із яких відбувалася незаконна ретрансляція російських програм, було заблоковано на рівні заводського програмного забезпечення.

Національна рада провела зустрічі з провайдерами програмної послуги щодо припинення ретрансляції телевізійних каналів, щодо яких ухвалено рішення. Також регуляторний орган звернувся до Міністерства внутрішніх справ України з ініціативою щодо проведення спільної роботи з припинення ретрансляції таких іноземних програм у місцях масового відпочинку та скупчення людей (готелях, базах відпочинку, розважальних закладах тощо). Було видано накази Міністерства внутрішніх справ України (від 19.08.2014 № 840 «Про деякі питання інформаційної безпеки України») та Національної ради (від 22.08.2014 № 5/225), відповідно до яких проводилася спільна робота з виявлення та припинення протиправної діяльності.

Відбулися спільні перевірки близько 25 000 об'єктів. У переважній більшості закладів неадаптовані канали вимикалися відразу або упродовж доби, власників попереджено про відповідальність за порушення законодавства. Найбільшу кількість закладів перевірено в Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Харківській і Чернівецькій областях.

Регуляторний орган також звернувся до голів обласних державних адміністрацій із проханням сприяти тому, щоб у готельних, санаторно-курортних та інших закладах, які розташовані на території відповідних областей, було негайно вимкнено ті іноземні канали, щодо яких прийнято судові ухвали чи рішення Національної ради.

Також Національна рада оперативно реагувала на порушення, виявлені в діяльності вітчизняних мовників. До телерадіокомпаній, у діяльності яких за результатами моніторингу було зафіксовано інформацію, що містить заклики до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди, посягання на територіальну цілісність держави, що є порушенням статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та статті 28 Закону України «Про інформацію», було вжито таких заходів:

- ТОВ «ЄС Продакшен груп», м. Київ, оголошено попередження, оскільки в передачах «Без коментарів», «Моменти життя» та «Новини» зафіксовано порушення абзаців три, чотири частини 2 статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» *(не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до насильницької зміни конституційного ладу України; закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди);*
- ТОВ «ТРК «Дивосвіт», м. Київ, оголошено попередження, оскільки в передачах «Ефір без правил» (12.07.2014), «Ланч тайм» (14.07.2014) та «Вечерние новости» (15.07.2014) зафіксовано порушення абзаців чотири, шість частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» *(не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди, пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження);*
- ТОВ «ТРК «Шансон», м. Київ, взято до відома наявність порушень та вказано на неприпустимість їх в подальшому, оскільки 08.07.2014 в ефірі передачі «КПЗ» було зафіксовано порушення вимог абзаців чотири, дванадцять частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» *(не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди,*

здійснення інших вчинків, за якими наступає кримінальна відповідальність);

- ТОВ «Голдберрі», м. Київ, оголошено попередження, оскільки 04.12.2014 року в часовому відрізку з 11:08 до 12:16 зафіксовано трансляцію виступу президента Російської Федерації перед Федеральними зборами Росії, у змісті якого зафіксовано порушення абзаців три, п'ять, одинадцять частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та статті 28 Закону України «Про інформацію» (*не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до насильницької зміни конституційного ладу України, необґрунтованого показу насильства, поширення інформації, яка порушує законні права та інтереси фізичних і юридичних осіб, посягає на честь і гідність особи*).²

Упродовж останніх місяців, зважаючи на події в країні, громадськість зверталася до регуляторного органу щодо заборони російських фільмів і серіалів, які пропагують військову агресію та силові структури й армію Російської Федерації. Національна рада одна із перших серед державних органів не лише підтримала заяву ТРК «Студія «1+1» про необхідність подібного кроку, а й запропонувала конкретний механізм для його реалізації.

Регуляторний орган провів зустріч із представниками телерадіоорганізацій та громадськості для обговорення зазначеної ініціативи. Однак стало зрозуміло, що саморегулювання індустрії в цьому питанні не відбувається. Тому Національна рада звернулася до Держкіно з пропозицією спільно працювати в зазначеному напрямі. Було вирішено, що представники Національної ради й громадськості увійдуть в Експертну комісію з питань розповсюдження і демонстрування фільмів, що діє при Держкіно. Їхнє завдання у рамках роботи в цій комісії полягає в ініціюванні перегляду умов розповсюдження і демонстрування на території України російських серіалів і фільмів та недопущення на екрани кінопродукції, яка героїзує та пропагує силові структури Росії.

Регуляторний орган здійснив аналіз ефіру вітчизняних телеканалів та подав на розгляд комісії список фільмів, які можуть підпадати під цю категорію. На підставі висновків Експертної комісії Держкіно скасувало державну реєстрацію на звернення телерадіоорганізацій або відмовило в ній 20 фільмам та серіалам російського виробництва. Крім того, Експертна комісія ухвалила рішення про недопущення на екрани або відмову в державній реєстрації більше 150 фільмам і телесеріалам за участі російських

²Санкцію «оголошення попередження» скасовано відповідно до рішення Національної ради від 15 січня 2015 року № 27.

акторів Михайла Пореченкова та Івана Охлобистіна, які публічно демонстрували зневажливе ставлення до України та її громадян. Відповідна робота триває і далі.

Реагуючи на численні звернення громадян і громадських організацій, Національна рада подала до Служби безпеки України список із 49 публічних осіб Російської Федерації, які персонально або з використанням ЗМІ неодноразово висловлювалися на підтримку анексії Криму, незаконних збройних формувань на сході країни, принижували національні почуття українців, пропагували насильство та війну, а також розповсюджували інформаційну продукцію, що заборонена чинним законодавством України. СБУ відреагувала на звернення Національної ради і заборонила в'їзд деяким представникам російських медіа терміном на 3 та 5 років.

Пріоритетне завдання, яке поставив Президент України перед членами Національної ради в липні 2014 року, – оперативне відновлення трансляції програм вітчизняних компаній та запровадження спеціального мовлення на звільнених від збройних формувань територіях.

З метою поновлення повноцінного та об'єктивного інформування жителів східного регіону Національна рада провела спільну зустріч із представниками Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (далі – Концерн РРТ), ДП «Український державний центр радіочастот» (далі – УДЦР) та узгодила спільні дії для реалізації цього завдання. Після проведення ремонтних робіт на радіотелевізійних передавальних станціях регуляторний орган сприяв відновленню мовлення телевізійних і радіокомпаній. Ведеться робота для забезпечення максимального поширення сигналу українських телерадіокомпаній з підконтрольної державі території на захоплену.

22 грудня ТОВ «ТРК Праймедіа» («Радіо 24») почало мовити на місто Донецьк. Сигнал поширюється на частоті 103,1 FM із міста Костянтинівки Донецької області.

Спільно з Концерном РРТ, УДЦР та «Громадським радіо» було започатковано проект «Хроніки Донбасса», який виходить на цій же частоті.

У рамках запровадження спеціального програмування наприкінці грудня було відновлено мовлення програм «Русского Радио – Україна» на Луганськ та Донецьк.

Національна рада, реагуючи на інформацію стосовно прагнення Федеральної служби із нагляду у сфері зв'язку, інформаційних технологій та масових комунікацій Російської Федерації провести в Автономній Республіці Крим конкурс на мовлення з використанням радіочастот, закріплених за Україною, звернулася листами до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служби безпеки України, Міністерства

закордонних справ України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для вжиття відповідних заходів реагування і захисту українського частотного ресурсу. Інформацію про цей намір також було надіслано до Офісу Уповноваженого з питань медіа ОБСЄ. Крім того, регуляторний орган направив до Федеральної служби Російської Федерації вимогу дотримуватися норм міжнародного права.

Процеси, які відбуваються упродовж останнього року з мовленням іноземних телеканалів, та ситуація на сході країни наочно засвідчили важливість роботи представників Національної ради в областях. Вони не лише оперативно виявляли випадки порушень рішень регуляторного органу щодо наявності російських неадаптованих каналів у мережах провайдерів програмної послуги, а й спільно з представниками УМВС здійснювали заходи щодо припинення діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги без відповідної ліцензії (далі – безліцензійна діяльність), та надавали інформацію про ситуацію з мовленням на сході.

Так, за інформацією представників Національної ради нині неадаптовані російські телеканали ретранслюються в кабельних мережах лише на території Донецької і Луганської областей, які контролюються представниками незаконно озброєних формувань.

Загалом, на кінець 2014 року на території Донецької області із 95 каналів телевізійного аналогового мовлення 37 телеканалів не використовуються українськими мовниками. З них на окупованій території області не зафіксовано мовлення на 24 каналах. Через незаконну ретрансляцію каналів не мають змоги мовити на Донбасі ТРК «Студія 1+1» у формі ТОВ, Донецька ОДТРК, ТОВ «ТРК «Клас», ТОВ «ТРК «Юніон», ТОВ «ТК «ТВ – Сфера» та інші. Через загрозу для життя працівників компаній тимчасово припинили діяльність ТОВ «ТРК «ДОН-ІНФО» та Шахтарська студія телебачення. У місті Горлівці ТОВ «ТРК «6 канал» на 7 ТВК здійснює телевізійне мовлення періодично.

12 телевізійних каналів, які працюють у відкритому аналоговому стандарті, та 9 цифрових каналів використовуються незаконно озброєними формуваннями для власного мовлення та ретрансляції російських програм з територією покриття Донецька та прилеглих районів.

Із 68 частотних присвоєнь Донецької області через бойові дії не ведеться мовлення українських компаній на 22 частотах, із них на 14 частотах мовлення відсутнє взагалі. На 4 частотах замість визначених ліцензією Національної ради мовлять інші вітчизняні мовники.

У Луганській області із 125 каналів телевізійного аналогового мовлення 55 телеканалів не використовуються українськими мовниками. З них 20 задіяні незаконно озброєними формуваннями для розповсюдження

власних та російських програм. Мовлення у цифровому стандарті в області не здійснюється.

У місті Свердловську на 51 ТВК ТОВ «Телерадіомовна компанія «Луч» та на 31 ТВК ТОВ «Телерадіокомпанія «Від» виходять в ефір періодично.

Із 23 загальнонаціональних телерадіоорганізацій у Луганській області 14 не здійснюють мовлення, решта частот використовуються у відповідності до умов ліцензії компаній. Із 13 регіональних – 8 не здійснюють мовлення, 2 частоти в Луганську та Ровеньках використовуються незаконно озброєними формуваннями. Із 9 місцевих радіокомпаній 6 не здійснюють мовлення.

У Донецькій області зареєстровано 118 провайдерів програмної послуги. На території, яка контролюється українською владою, працюють 57 компаній, із них не здійснюють діяльність 3. Із 61 компанії, які працюють на території, підконтрольній незаконним озброєним формуванням, 56 змушені ретранслювати російські телеканали.

У Луганській області на території, підконтрольній Україні, із 47 ліцензіатів діють лише 13. Із 34 провайдерів, які перебувають на непідконтрольній українській владі території, 20 не ведуть діяльність, а інші змушені ретранслювати російські телеканали.

На звільнених територіях у переліку програм провайдерів програмної послуги не ретранслюються неадаптовані російські канали.

Луганська обласна державна телерадіокомпанія тимчасово мовлення не здійснює, більшість передавачів її мережі, які розміщуються на визволених територіях, задіяно для мовлення ТОВ Незалежна ТРК «ІРТА». Розроблено та запропоновано поетапний план відновлення діяльності Луганської ОДТРК.

За сприяння відповідних державних установ та організацій, зокрема УДЦР, Концерну РРТ та їх регіональних філій, опрацьовано питання щодо відновлення мовлення телерадіоорганізацій на територіях, непідконтрольних українській владі, та на звільнених територіях. Національна рада своїми рішеннями дозволила низці телерадіоорганізацій вести тестове мовлення на окремих частотах. Зокрема, це такі мовники: Телерадіокомпанія «Студія «1+1» у формі ТОВ, ТОВ «ТРК «НБМ» (5 канал), ТОВ «ТРК «Україна», ТОВ «ТРК Праймедіа» («Радіо 24»), ТОВ «Новини-ТВ» («Еспресо TV») і ТОВ «Незалежна телерадіокомпанія «ІРТА».

Зважаючи на події гібридної війни, які вплинули не лише на морально-психологічний стан суспільства, а й загрожують життю людей, Національна рада вперше за роки незалежності спільно із Державним комітетом телебачення і радіомовлення України розробила проект створення єдиної мережі радіомовлення на FM-частотах. Це дозволить державному

радіо, а згодом майбутньому суспільному мовнику, виконувати не лише функцію інформування, а й оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Ця мережа будується з використанням FM-ресурсу, що є нині в обласних державних телерадіокомпаніях (покриття охопить три чверті території України), а в разі прорахунку нових частот, можна забезпечити покриття всієї території країни.

Не менш важливим на цей час є створення системи іномовлення, що працюватиме не лише на захист інформаційного простору, а насамперед – на донесення до світової спільноти правдивої інформації про події в Україні, історичні факти, культурні традиції, створення позитивного іміджу країни за її межами. Для вирішення цього завдання Національна рада працювала над проектом створення державного іноземного мовлення російською та англійською мовами. Нещодавно отримав ліцензію і вийшов в ефір супутниковий канал іномовлення англійською мовою «Ukraine Today», який матимуть можливість дивитися глядачі всієї України і більшої частини Європи, Росії, Близького Сходу та Північної Африки. Розглядається можливість створити державний проект іномовлення на базі Державної телерадіокомпанії «Всесвітня служба «Українське телебачення і радіомовлення» і ТОВ «Банківське телебачення» (БТБ).

Національна рада вбачає подальше зміцнення інформаційної безпеки країни у спільних, злагоджених діях усіх державних інституцій, громадськості, медіа-спільноти – всього суспільства. В умовах військової агресії необхідно вирішувати не лише такі важливі завдання, як формування власного повноструктурного інформаційного простору та його захисту від ворожих зазіхань, а й переходити від захисних стратегій до наступальних.

СТАН РОЗВИТКУ КАНАЛІВ ТА МЕРЕЖ МОВЛЕННЯ

Цифрові ефірні багатоканальні мережі мовлення

Першочерговим завданням Національної ради є перехід країни до європейських стандартів мовлення. Зважаючи на зобов'язання України щодо переходу телевізійного мовлення на цифровий формат до 17 червня 2015 року, які передбачені Регіональною угодою «Женева-2006», Національна рада системно підійшла до вирішення накопичених проблем.

Насамперед скасовано попередньо ухвалене рішення, яким було рекомендовано оператору багатоканальних мереж ТОВ «Зеонбуд», м. Київ, встановити систему умовного доступу на головній станції

мультиплексування МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5. Кодування цифрового сигналу призвело до монополізації ринку телетюнерів та перемоги двох компаній у тендері на постачання близько 800 тис. цифрових перетворювачів сигналу для мало захищених категорій громадян за ціною, яка перевищувала європейську майже удвічі. Цей крок регуляторного органу був зумовлений тим, що кодування сигналу також порушувало умови ліцензій цифрових мовників, провайдерів програмної послуги та права глядачів на отримання телевізійних програм. Цим рішенням ТОВ «Зеонбуд» зобов'язано у місячний термін забезпечити виконання умов ліцензій телерадіоорганізацій щодо розповсюдження програм у відкритому вигляді. Проте компанія не виконала вимог рішення. Тому Національна рада двічі винесла попередження оператору цифрових телемереж. Станом на 10 вересня 2014 року ТОВ «Зеонбуд» здійснювало розповсюдження лише 16 загальнонаціональних програм у відкритому доступі. Станом на 30 жовтня 2014 року було зафіксовано 12 програм, які подавалися у кодованому вигляді.³

Активне обговорення назрілих проблем та пошуки їх ефективного вирішення розпочалися з липня 2014 року з призначенням нових членів Національної ради.

Розробка плану відключення засобів мовлення аналогового телебачення стала пріоритетною для регуляторного органу. У тісній співпраці з мовниками та галузевими об'єднаннями вироблено підходи до розробки Плану відключення аналогового ефірного мовлення.

4 вересня створено міжвідомчу робочу групу з вирішення проблемних питань реалізації в Україні програми впровадження цифрового телерадіомовлення. До її складу увійшли представники Національної ради, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (Держспецзв'язку), Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації України (НКРЗІ), Державного комітету телебачення і радіомовлення України (Держкомтелерадіо), УДЦР, Концерну РРТ та провідні фахівці галузі телебачення.

На засіданнях робочої групи розглядалися такі невідкладні питання:

- аналіз фактичного охоплення території країни цифровим сигналом у стандарті DVB-T2;
- визначення «білих плям» в наявному цифровому покритті;
- шляхи усунення чи зменшення «білих плям»;

³І лише станом на 12 січня 2015 року моніторингом зафіксовано, що розповсюдження всіх програм здійснюється у відкритому вигляді.

- аналіз вільного радіочастотного ресурсу для потреб наступних мультиплексів;
- стан насиченості глядачів пристроями прийому цифрового сигналу;
- необхідність державного забезпечення малозахищених верств населення телетюнерами;
- проведення інформаційної кампанії щодо переходу на цифрове телебачення;
- відтермінування завершення дії аналогової технології та внесення змін до Плану використання радіочастотного ресурсу;
- розробка проекту Плану поетапного вимкнення аналогового мовлення;
- створення локальних мультиплексів із метою забезпечення прийому цифрового сигналу у віддалених районах;
- використання смуг частот I (790 – 862 МГц) та II (694 – 790 МГц) «цифрового дивіденду», яким відповідають 61-69 ТВК та 49-60 ТВК відповідно;
- затвердження в Україні стандарту DVB-T2;
- розробка технічного регламенту;
- розробка методики проведення вимірювань території охоплення цифровим сигналом.

Було проведено 7 засідань робочої групи, результатом її роботи стало ухвалення рекомендацій Національній раді щодо вирішення низки проблемних питань впровадження цифрового телебачення. Вони враховані при розробці нової редакції Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору.

Також матеріали, напрацьовані робочою групою, стали основою для підходів щодо вимкнення аналогового телебачення. Зокрема, визначено чотири етапи вимкнення в окремих областях країни і терміни відключення аналогових засобів.

Робоча група свою роботу здійснюватиме і в 2015 році. Працюватимуть також регіональні робочі групи при державних адміністраціях Волинської, Житомирської, Закарпатської, Київської, Львівської, Рівненської, Чернігівської, Сумської та Харківської областей. До їх складу увійдуть представники ОДА, Національної ради в областях, фахівці філій Концерну РРТ і УДЦР, керівники обласних державних телерадіокомпаній, головних управлінь статистики та департаментів соціальної політики ОДА.

Мережі ефірного телерадіомовлення

Для потреб ефірного телевізійного мовлення на кінець 2014 року задіяно 2560 присвоєнь радіочастот для телевізійного мовлення в аналоговому стандарті, 664 присвоєння радіочастот для цифрового телевізійного мовлення в багатоканальних телемережах МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5 стандарту DVB-T2 (по 4 телевізійних канали мовлення у 166 населених пунктах), для ефірного радіомовлення – 1200 присвоєнь радіочастот.

<i>Стан телевізійного мовлення, залежно від території розповсюдження програм</i>			
Мережі/канали	Кількість	Частотні присвоєння	Додатки
Загальнонаціональні аналогові ефірні телемережі	14	1964	Таблиця
Загальнонаціональні цифрові телемережі у складі МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5	28	664	
Регіональні аналогові ефірні телемережі	62	425	Таблиця
Регіональні цифрові телемережі МХ-5	65	166	
Канали для місцевого аналогового ефірного телемовлення	169	171	
Канали для місцевого багатоканального мовлення у телемережі МХ-5	32	33	
<i>Багатоканальне телевізійне мовлення у стандарті DVB-T у місті Києві</i>			
ТРО	Канал	Кількість цифрових програм	
ТОВ «Ера продакшн», м. Київ	41 ТВК	4	
ТОВ «ТРК «Експрес-Інформ», м. Київ	43 ТВК	5	
ТОВ «Гамма-Консалтинг», м. Київ	64 ТВК	4	

<i>Розповсюдження програм у стандарті DVB-H</i>	
ТРО	Канал/мультиплекс
ТОВ «Телекомпанія «ЕТЕР», м. Київ	49 ТВК та у мережі МХ-6 ⁴

<i>Стан ефірного радіомовлення, залежно від території розповсюдження програм</i>			
Мережі/канали	Кількість	Частотні присвоєння	Додатки
Загальнонаціональні радіомережі	15	713	Таблиця
Регіональні радіомережі	57	412	Таблиця
Місцеві радіоканали	223	254	

Упродовж року тривала взаємодія Національної ради та УДЦР з розробки висновків щодо можливості й умов користування радіочастотним ресурсом для потреб телерадіомовлення. Ці висновки передбачені для оголошення конкурсів зі створення нових і розвитку діючих каналів і мереж мовлення.

З ініціативи ліцензіатів змінювалися технічні характеристики каналів і мереж мовлення (потужності та місцезнаходження передавача) з метою покращення якості сигналу та збільшення зони покриття. Національна рада на своїх засіданнях розглянула заяви 4 користувачів радіочастотного ресурсу щодо зміни потужності передавача. Після отримання позитивних висновків УДЦР телерадіоорганізації внесли зміни до ліцензій.

Також здійснювався контроль за бездозвільною експлуатацією радіоелектронних засобів мовлення. Спільно з НКРЗІ та УДЦР тривали заходи щодо приведення діяльності суб'єктів господарювання у відповідність до норм чинного законодавства.

Після аналізу матеріалів НКРЗІ щодо незаконно діючих радіоелектронних засобів мовлення регуляторний орган направив 68 звернень-вимог (30 РЕЗ телевізійного мовлення та 71 РЕЗ звукового мовлення, 37 РЕЗ типу «МІТРІС») до телерадіоорганізацій щодо вжиття

⁴Мережа МХ-6 не розбудована, конкурс на мовлення в ній не проведено.

заходів реагування та з метою дотримання норм частини дев'ятої статті 23 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а також пункту 2 частини другої статті 30 Закону України «Про радіочастотний ресурс України».

Підготовлено 4 звернення (55 РЕЗ телевізійного і звукового мовлення) до операторів телекомунікацій, які використовують радіочастотний ресурс для потреб телерадіомовлення, стосовно прискорення процесу оформлення дозвільних документів (із залученням телерадіоорганізацій).

Налагоджено конструктивну та ефективну взаємодію з Концерном РРТ. Завдяки активному обміну інформацією вдалося прискорити отримання дозволів на експлуатацію РЕЗ мовлення, що призвело до збільшення надходжень до Державного бюджету України.

Таким чином, показники порушень телерадіоорганізаціями правил користування радіочастотним ресурсом для потреб телерадіомовлення знизилися майже вдвічі (на початку 2014 року 98 РЕЗ телевізійного мовлення та 42 РЕЗ звукового мовлення діяли незаконно, а наприкінці року їх кількість зменшилася і становила 49 і 34 відповідно).

Національна рада не стоїть осторонь і в питаннях незаконних трансляцій російських програм, які здійснюються з території суміжних із Україною країн. До прикладу, мовлення програми «Вести Москви» на частоті 1413 кГц з території невизнаної Придністровської Молдовської Республіки. Для вирішення цієї ситуації регуляторний орган звернувся до НКРЗІ, УДЦР та Адміністрації Держспецзв'язку з пропозицією з'ясувати міжнародно-правовий статус частоти 1434 кГц, перевірити факт незаконного мовлення та в разі підтвердження звернутися до Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ). За результатами спільних дій радіочастотних органів України на адресу Бюро радіозв'язку МСЕ (відповідно до п.15.27 статті 15 Регламенту радіозв'язку МСЕ) було надіслано інформацію про шкідливі завади.

Регуляторний орган відповідно до норм, передбачених Законами України «Про радіочастотний ресурс України» та «Про телебачення і радіомовлення», направив до УДЦР два подання на оформлення дозвільних документів для 73 РЕЗ, з яких: 72 РЕЗ для розповсюдження програм у стандарті DVB-H (MPEG-4) в ефірній багатоканальній телемережі мовлення МХ-6 та 1 РЕЗ звукового мовлення.

Стан супутникових мереж мовлення

2014 року з'явилося 7 нових супутникових телевізійних каналів. На кінець звітної періоду супутникове телевізійне мовлення здійснювали 101 телевізійна і 3 радіокомпанії. Припинили мовлення 4 телерадіокомпанії. Відбулося збільшення кількості програм, які транслюються у форматі високої розподільної здатності (HD, MPEG-4).

Невиконання державної програми із запуску та введення в експлуатацію вітчизняного супутника «Либідь» змушує вітчизняні телерадіоорганізації орендувати потужності закордонних супутникових мереж.

Розміщення вітчизняних телерадіопрограм на іноземних супутниках

Назва супутникового ретранслятора	Країна походження	Кількість програм
Amos	Ізраїль	42
Astra 4A	Швеція	56
Astra 1G	Швеція	5
Astra 5B	Швеція	2
Hellas Sat 2	Греція	4
Galaxy 19	Люксембург	1
AzerSpace-1	Азербайджан	5
Eutelsat W4	Франція	1
Hot Bird 13D	Франція	1
Загалом		117
		з яких: - відкритих - 83 - кодованих - 34

З метою покращення якості мовлення, збільшення глядацької аудиторії та з інших причин вітчизняні телерадіокомпанії змінювали характеристики каналів мовлення, операторів супутникових ретрансляторів і операторів телекомунікацій.

У листопаді 2014 року на виконання пункту 2.18 глави 2 розділу II Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору відбулася зустріч регуляторного органу з керівництвом державного підприємства

«Укркосмос». Обговорювалися питання запуску першого українського телекомунікаційного супутника «Либідь», створення Центру управління польотами та забезпечення виведення супутника на орбіту. Перший етап цієї програми підприємство виконало, нині тривають роботи щодо запуску супутника. Під час зустрічі представники сторін наголошували на важливості розміщення українських телемовників на новому супутнику зв'язку. Подальші заходи Національної ради будуть визначені за результатами запуску «Либіді».

Залишаються актуальними такі проблемами ДТН-ринку:

- безліцензійна діяльність, що призводить до недобросовісної конкуренції та порушень законодавчих норм у галузі телерадіомовлення;
- надання неправомірних послуг населенню з нелегального встановлення (перевстановлення) декодуючого програмного забезпечення (прошивок, карток) для доступу до кодованих супутникових телевізійних каналів, непризначених для розповсюдження на території України;
- використання піратських способів зламу кодування задля безкоштовного доступу до програм (кардшаринг).

Для врегулювання зазначених проблем Національна рада створила робочу групу, яка має розробити дієві механізми протидії такій неправомірній діяльності.

Крім того, регуляторний орган здійснює активну співпрацю з МВС та СБУ щодо припинення незаконної безліцензійної діяльності.

Стан мереж проводового мовлення

Надалі триває негативна тенденція до зменшення кількості ліцензіатів у мережах проводового мовлення. За неофіційними даними, загальна кількість радіоточок на кінець 2014 року становить близько 1,5 млн. одиниць, на кінець 2013 року вона становила близько 1,6 млн. одиниць.

Основною причиною зменшення кількості домогосподарств, що користуються проводовим мовленням, є небажання оператора телекомунікацій і власника мереж – ПАТ «Укртелеком» проводити ремонт і відновлення ліній зв'язку. Підприємство не зацікавлене у сталому функціонуванні мереж проводового мовлення, і тому найдоступніше джерело інформації та надійний засіб сповіщення населення у надзвичайних ситуаціях перебуває у вкрай занедбаному стані.

Інші причини також впливають на цю ситуацію, серед них такі:

- масове звільнення працівників ПАТ «Укртелеком», які обслуговували радіолінії, радіовузли, радіоточки;

- працівники ПАТ «Київобленерго» під час ремонту опор електроліній знімають радіолінії, які в подальшому не відновлюються;
- не прокладаються лінії радіофікації у новобудовах;
- зменшуються домогосподарства (радіоточки), які підключені до проводового мовлення.

Стан використання кабельних мереж

На кінець звітного періоду ліцензіатами (711 суб'єктів господарювання) для діяльності з надання програмних послуг використовуються ресурси 1369 багатоканальних телемереж, у тому числі за технологією IPTV – 103 суб'єкти, які використовують ресурси 471 мереж.

Триває впровадження нових технологій (DVB-C, IPTV), що дає змогу провайдерам програмної послуги розширити пропозиції щодо переліку програм та сприяє збільшенню кількості абонентів. Однак процес ліцензування уповільнився порівняно з минулими роками. Це обумовлено насамперед соціально-економічною ситуацією в країні. Багато телекомунікаційних компаній через негативний вплив економічної кризи на фінансово-інвестиційні можливості змушені відкласти заходи з технічного переоснащення та модернізації телемереж на невизначений термін.

Стан використання ефірних багатоканальних мереж

Впровадження ефірного цифрового мовлення та розвиток інтернет-мереж призвели до зменшення кількості ліцензіатів, які використовують багатоканальні системи типу МІТРІС, «Телесело» та MMDS.

	Технологія	Кількість провайдерів програмної послуги	Кількість мереж
1	МІТРІС	13	29
2	«ТЕЛЕСЕЛО»	2	2
3	MMDS	7	25

2014 року незначне скорочення їх кількості відбулося внаслідок закінчення терміну дії ліцензій, неможливості ведення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях, нерентабельності та застарілості технологій (МІТРІС і «Телесело»).

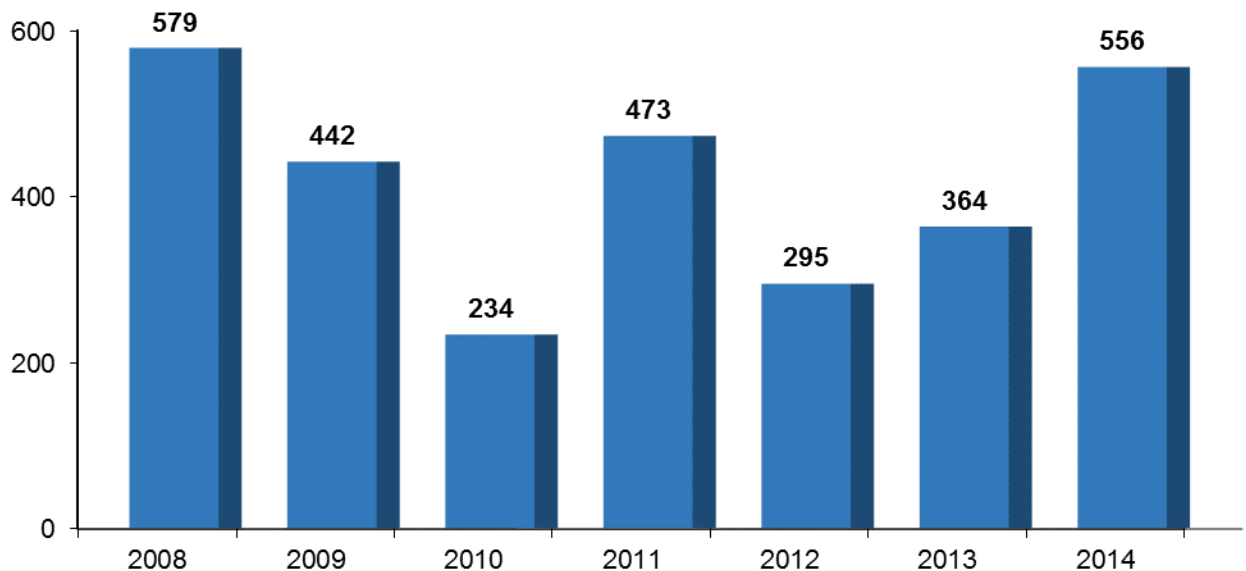
100% діючих багатоканальних телемереж типу МІТРС здійснюють розповсюдження телепрограм у цифровому стандарті.

ПІДСУМКИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Національна рада здійснює ліцензування телерадіомовлення відповідно до вимог Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», а також згідно з Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору.

У 2014 році до регуляторного органу надійшла 1071 заява від суб'єктів господарської діяльності з питань ліцензування мовлення та провайдерів програмної послуги. На засіданнях упродовж звітнього періоду розглянуто 1026 заяв телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги.

*Загальна кількість ліцензій на телерадіомовлення,
виданих та переоформлених у 2008-2014 роках*

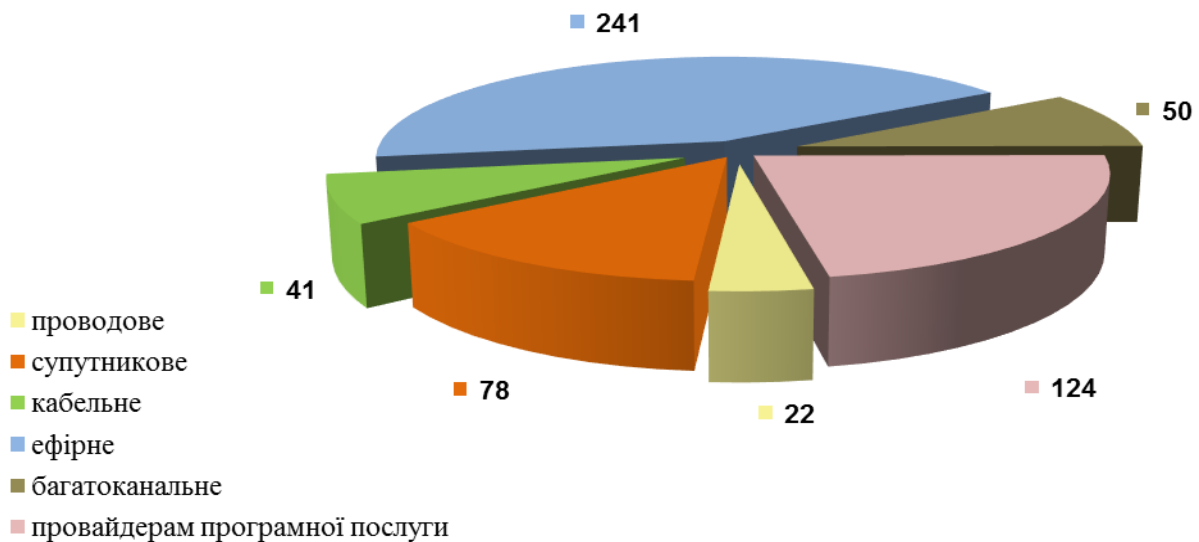
Загалом телерадіоорганізаціям було видано та переоформлено 556 ліцензій.

Серед них:

- ліцензій на мовлення – 432 (із них 391 – переоформлення);

- супутникове – 78 (із них 66 – переоформлення);
- ефірне – 241 (із них 237 – переоформлення);
- кабельне – 41 (із них 29 – переоформлення);
- проводове – 22 (із них 9 – переоформлення);
- багатоканальне – 50 (із них 50 – переоформлення);
- ліцензій провайдера програмної послуги – 124 (із них 3 – переоформлення).

Кількість ліцензій, виданих та переоформлених суб'єктам інформаційної діяльності у 2014 році (за видами інформаційної діяльності)

Крім того, було внесено зміни до 205 ліцензій через переоформлення додатків. Серед них:

- ліцензій на мовлення – 80;
- супутникове – 18;
- ефірне – 50;
- кабельне – 2;
- багатоканальне – 10;
- ліцензій провайдера програмної послуги – 125.

Продовжено термін дії 32 ліцензій на ефірне мовлення, 2 – на проводове та 6 – на супутникове мовлення.

Державна реєстрація суб'єктів інформаційної діяльності

Згідно з вимогами статті 38 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада веде Державний реєстр

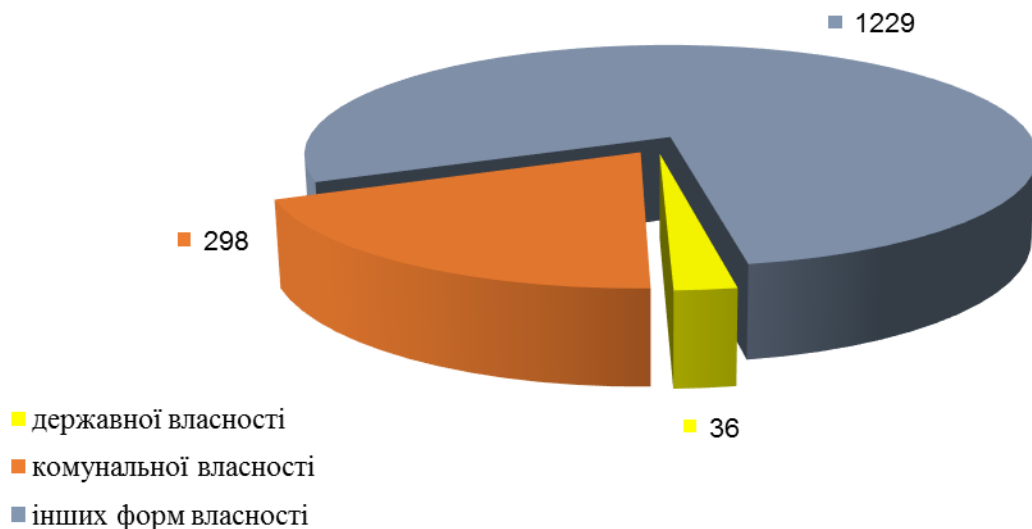
телерадіоорганізацій України. До нього вносяться дані про телерадіоорганізації, що отримали ліцензії на мовлення або зареєструвалися як суб'єкти інформаційної діяльності.

Відомості в Державному реєстрі постійно поновлюються через внесення або вилучення телерадіоорганізацій, також враховуються зміни щодо видів діяльності, територіальної категорії мовлення, ліцензійних умов тощо.

Станом на 31 грудня 2014 року до Державного реєстру внесено дані про 1631 телерадіоорганізацію та суб'єкт інформаційної діяльності: 1563 телерадіомовні організації та провайдери програмної послуги та 76 суб'єктів інформаційної діяльності.

Із 1563 ліцензіатів за формою власності 36 – державних, 298 – комунальної власності, 1229 – інших форм власності.

Співвідношення кількості телерадіоорганізацій за формою власності у 2014 році

За звітний рік до Державного реєстру телерадіоорганізацій України внесено 33 нових телерадіоорганізацій та вилучено 38. Ухвалено рішення про державну реєстрацію 5 нових суб'єктів інформаційної діяльності.

Супутникове мовлення

Ліцензування супутникового мовлення Національна рада здійснює на позаконкурсних засадах. За звітний період отримали ліцензії на супутникове

мовлення 7 нових телерадіоорганізацій, переоформлено 84 ліцензії. Цього року продовжили термін дії ліцензії такі мовники:

- Дирекція телерадіопрограм Управління справами Верховної Ради України, м. Київ;
- Комунальне підприємство Київської міської ради «Телекомпанія «Київ», м. Київ;
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Телестудія «Служба інформації», м. Київ;
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Телеканал «Мега», м. Київ;
- Товариство з обмеженою відповідальністю «Телеканал «К2», м. Київ;
- Державна телерадіокомпанія «Культура», м. Київ.

У звітному періоді Національна рада розглядала заяви ліцензіатів щодо переоформлення ліцензії на супутникове мовлення у зв'язку зі зміною програмних концепцій.

За власним бажанням трьох ліцензіатів було анульовано ліцензії на супутникове телебачення.

На ринку супутникових DTH-платформ відповідні ліцензії мають такі вітчизняні компанії: ТОВ «Віжн ТБ» та ТОВ «Діджитал Флай Юкрейн» (остання мовлення не здійснює).

Ефірне мовлення

Згідно з вимогами статті 23 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада здійснює ліцензування ефірного мовлення, пов'язаного з використанням радіочастотного ресурсу, лише на конкурсних засадах. За звітний період Національна рада оголосила три конкурсні відбори на отримання ліцензій на ефірне мовлення.

№ конкурсу	Дата оголошення	Кількість каналів, радіочастот	Кількість заяв претендентів	Кількість переможців
58	21.01.2014	<i>радіомовлення</i> – 28 частот в 16 областях України	103 заяви від 18 ТРО	конкурс визнано таким, що не відбувся (рішення від 17.07.2014 № 291)
59	20.08.2014	<i>телебачення</i> – 1 канал (57 ТВК в м. Одесі) <i>радіомовлення</i>	<i>телебачення</i> – 9 заяв від 9 ТРО; <i>радіомовлення</i> – 1 заява від 1	2 (телебачення: ПП у формі ТОВ «Телерадіокомпанія «НБМ», м. Київ; радіомовлення: НРКУ,

		– 1 частота (1,278 МГц у с. Петрівці Одеської області)	ТРО	м. Київ)
60	21.10.2014	<i>Радіомовлення</i> – 34 частоти у 12 областях України та м. Києві	34 заяви від 4 ТРО	3 (НРКУ, м. Київ – 31 частота; ТОВ «Телерадіокомпанія «ІФ Медіа-Груп», м. Київ – 1 частота; ДО «Київська державна регіональна телерадіокомпанія», м. Київ – 1 частота)

21 січня 2014 року оголошено конкурс на отримання ліцензій на мовлення на 28 вільних радіоканалах. На участь у ньому 18 претендентів подали 103 заяви. З огляду на те, що у квітні Верховна Рада України достроково припинила повноваження членів Національної ради, призначених за її квотою, відповідні заяви не було розглянуто.

Новопризначений склад Національної ради, керуючись статтями 17, 24 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Законом України «Про телебачення і радіомовлення» на засіданні 17 липня 2014 року ухвалив рішення, яким визнав, що конкурс не відбувся.

14 серпня 2014 року оголошено конкурс на отримання ліцензій на мовлення на 57 ТВК у місті Одесі та на частоті 1,278 МГц у селі Петрівці Одеської області.

Для участі на отримання ліцензій на мовлення з використанням 57 ТВК було подано 9 заяв, а на мовлення з використанням частоти 1,278 МГц заяву подала Національна радіокомпанія України (НРКУ).

6 листопада регуляторний орган підбив підсумки конкурсу. Заслухавши представників усіх компаній, які претендували на мовлення у місті Одесі, Національна рада визнала переможцем ПП ТОВ ТРК «НБМ» (логотип «5»). Територія розповсюдження програм – міста Одеса, Іллічівськ (міськрада), Теплодар, Южне та райони Овідіопольський, Біляївський, Комінтернівський.

За результатами підбиття підсумків конкурсу на частоту 1,278 МГц переможцем стала НРКУ. Територія розповсюдження програм – Одеська, Кіровоградська, Миколаївська, Херсонська області.

У серпні 2014 року Національна рада ініціювала створення мережі з використанням FM-частот для НРКУ спільно з обласними

державними телерадіокомпаніями (ОДТРК). Метою реалізації такої ініціативи було охоплення всієї території держави програмами Українського радіо.

Відповідний проект єдиної загальнонаціональної FM-мережі створюється за сприяння та участі Держкомтелерадіо. Для реалізації цього проекту НРКУ та 11 ОДТРК подали заяви про переоформлення ліцензій на мовлення. У жовтні 2014 року на засіданнях Національної ради було розглянуто заяви НРКУ та ОДТРК і ухвалено відповідні рішення. Також було затверджено погоджену компаніями сітку мовлення.

У зв'язку з наявністю вільних FM-частот та вільного часу на них Національна рада на засіданні 15 жовтня 2014 року ухвалила рішення про оголошення конкурсу. Було запропоновано 34 частоти в 12 областях України та місті Києві з обсягом мовлення: 24 години на добу – 2 частоти (71,51 МГц у м. Запоріжжі та 89,0 МГц у м. Турці Львівської обл.), 20 годин на добу – 29 частот в 11 областях, 16 годин 35 хвилин на тиждень – 1 частота (сміт Великий Бурлук Харківської обл.), 15 годин 20 хвилин на тиждень – 1 частота (м. Турка Львівської обл.), 4 години на добу – 1 частота в м. Києві.

У визначеній конкурсними умовами термін до Національної ради заяви подали чотири претенденти:

- Національна радіокомпанія України, м. Київ;
- ТОВ «ТРК «ІФ Медіа Груп», м. Київ;
- Київська державна регіональна телерадіокомпанія, м. Київ;
- КП «ТК «Умань», м. Умань.

24 грудня 2014 року переможцями конкурсу визначено НРКУ, ТОВ «ТРК «ІФ Медіа Груп» та Київську державну регіональну телерадіокомпанію.

Крім видачі нових ліцензій на ефірне мовлення, у період із 1 січня по 31 грудня 2014 року Національна рада розглянула 287 заяв телерадіоорганізацій про переоформлення ліцензій на ефірне телерадіомовлення у зв'язку зі зміною програмних концепцій мовлення, організаційно-правових форм власності, позивних, логотипів, керівних та наглядових органів тощо. З метою виконання вимог статті 8 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» у зв'язку з об'єднанням кількох ліцензій в одну було переоформлено ліцензії на мовлення: ТОВ «Телестудія «Астра-ТБ», м. Гірник Донецької обл., Телерадіокомпанія «Одеса-Плюс» у вигляді ТОВ, м. Одеса.

Упродовж 2014 року регуляторним органом було розглянуто 52 заяви про продовження терміну дії ліцензії на наземне ефірне телерадіомовлення.

Ліцензування цифрового ефірного мовлення

Ліцензування цифрового ефірного мовлення з використанням радіочастотного ресурсу держави здійснюється як ліцензування багатоканального мовлення відповідно до частини 5 статті 23 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

У зв'язку з суспільно-політичною ситуацією, яка склалася в державі, та відсутністю упродовж тривалого часу повноважного складу Національної ради конкурс на видачу ліцензій на мовлення в цифровому форматі з використанням вільних каналів у мультиплексі МХ-5 не проводився.

Упродовж 2014 року через фінансову кризу та неспроможність забезпечувати цілодобове мовлення чотири місцеві телекомпанії відмовилися від ліцензій на цифрове ефірне мовлення.

Нині в багатоканальній мережі МХ-5 залишилося 130 вільних місць (113 – у 82 населених пунктах 16 областей України та 17 у населених пунктах Автономної Республіки Крим). До населених пунктів, у яких залишилися вільні місця в мультиплексі МХ-5, додалися міста Генічеськ Херсонської області, Новий Буг, Первомайськ Миколаївської області та збільшилася кількість вільних місць у містах Бахмачі і Чернігові.

Проводове мовлення

Національна рада здійснює ліцензування проводового мовлення. Ліцензії на цей вид мовлення видаються без конкурсу терміном на 10 років. Упродовж року Національна рада видала 13 ліцензій на мовлення у проводових мережах, переоформлено 9.

Після закінчення терміну дії ліцензій 24 організації проводового мовлення припинили виходити в ефір (у 2013 році – 15) та анулювали ліцензії у зв'язку припиненням діяльності чи реорганізацією.

У звітному році двоє ліцензіатів продовжили термін дії своїх ліцензій на проводове мовлення; дев'ять – переоформили ліцензії у зв'язку зі зміною обсягу та сітки мовлення.

Кабельне мовлення

Ліцензування кабельного мовлення здійснювалося на позаконкурсних засадах за реєстраційним принципом відповідно до вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Упродовж 2014 року Національною радою видано та переоформлено 41 ліцензію на кабельне мовлення (у 2013 році – 21), а також внесено зміни до 2 ліцензій через переоформлення додатків до них (у 2013 – 55).

Керуючись статтею 37 зазначеного закону, Національна рада ухвалила три рішення про анулювання ліцензій на кабельне мовлення на підставі звернень ліцензіатів.

Ліцензування провайдерів програмної послуги

У звітний період до регуляторного органу надійшло 400 заяв суб'єктів господарювання щодо видачі та переоформлення ліцензій провайдера програмної послуги (в тому числі 166 заяв від суб'єктів господарювання, які використовують технологію IPTV).

Національна рада, розглянувши заяви про видачу ліцензій провайдера програмної послуги з використанням аналогової та цифрової технологій, видала 124 ліцензії, в тому числі 4 заяви про видачу дубліката ліцензії провайдера програмної послуги, а також 53 ліцензії з використанням технології IPTV.

На засіданні розглянуто 128 заяв про переоформлення ліцензій.

Національна рада у 2014 році запровадила зміни, які спростили процедуру ліцензування провайдерів програмної послуги.

Обсяги ліцензійного збору

Нарахування ліцензійного збору у звітному році здійснювалося відповідно до Методики розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дубліката ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, яка затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 412.

Законом України про Державний бюджет України на 2014 рік доведено планові показники за видачу, продовження, переоформлення ліцензії на мовлення та провайдера програмної послуги у сумі 16 295,0 тис. грн. Було фактично сплачено ліцензійний збір за видачу, продовження та переоформлення ліцензій на мовлення та провайдера програмної послуги на загальну суму 28780,5 тис. грн.

Динаміка надходження коштів до Державного бюджету за видачу, продовження та переоформлення ліцензій на телерадіомовлення упродовж 2011–2014 років

Рік	Надходження коштів до Державного бюджету (тис. грн.)
2011	63341,6
2012	23 468,9
2013	40 876,8
2014	28 780,5
Разом	156 467,8

Питому вагу надходжень від сплати ліцензійного збору у 2014 році становить ліцензійний збір за видачу, продовження та переоформлення ліцензій на мовлення від таких потужних телерадіокомпаній: ТРК «Студія 1+1» у формі ТОВ, ТОВ «ТРК «Радіо-ЕРА», ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс», ТОВ «ТРО «Мульті Медіа Сервіс» та інших.

Значні кошти надійшли від провайдерів програмної послуги багатоканальних кабельних мереж із використанням технології IPTV, зокрема від ТОВ «Діджітал Скрінз» – 8 934,0 тис. грн.

Структура ліцензійного збору за 2013–2014 роки

	Спосіб розповсюдження телерадіопрограм чи передач	Показники за 2013 р.		Показники за 2014 р.	
		Кількість оформлених рахунків	Сума надходжень (тис. грн.)	Кількість оформлених рахунків	Сума надходжень (тис. грн.)
1	Ефірне мовлення	497	23581,1	301	13 479,1
2	Проводове мовлення	57	96,8	23	31,5

3	Кабельне мовлення	79	4500,4	44	861,2
4	Провайдер програмної послуги	527	11 140,9	257	12 112,7
5	Супутникове мовлення	110	1 466,9	96	1 830,0
6	Цифрове мовлення	70	88,4	59	461,1
7	Видача дублікатів ліцензій за всіма видами розповсюдження телерадіопрограм	2	2,3	4	4,9
	Всього за рік	1342	40 876,8	784	28 780,5

РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Новий склад Національної ради, здійснюючи регуляторну діяльність, насамперед керується необхідністю дерегуляції галузі та запровадження принципу технологічної нейтральності. Це знайшло відображення у Плані діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2014 рік.

Особлива увага приділялася дотриманню принципів відкритості та прозорості. До підготовки плану діяльності і проектів документів залучалися представники медіа-галузі, максимально враховувалася громадська думка.

За підсумками засідань робочої групи з проблемних питань діяльності провайдерів програмної послуги було внесено зміни до Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги та скасовано рішення Національної ради від 29.08.2012 № 1260 «Про затвердження Правил формування програмної послуги в пакетах програм провайдера програмної послуги».

У редакції Положення сформовано нові напрями реалізації вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення», які суттєво спрощують процедуру ліцензування провайдерів програмної послуги. Згідно з новим Положенням значно зменшується обсяг документів, що подаються ліцензіатами до Національної ради, спрощується їх підготовка. Удосконалено форму ліцензії, процедуру її отримання та внесення змін до неї. Такі кроки сприятимуть збільшенню кількості ліцензованих провайдерів програмної послуги, а також допомагатимуть боротися з незаконною діяльністю

суб'єктів господарювання, які надають послуги без відповідної ліцензії. Це також позитивно відіб'ється на підвищенні рівня конкуренції на ринку відповідних послуг та доступі населення до інформаційного продукту.

У зв'язку з численними зверненнями суб'єктів господарювання у сфері телебачення і радіомовлення, представників індустрії, враховуючи пропозиції уповноваженого органу щодо здійснення державної регуляторної політики, Національна рада 6 листопада 2014 року ухвалила рішення № 1186, відповідно до якого втратило чинність попереднє рішення Національної ради від 29 серпня 2012 року № 1260 «Про затвердження Правил формування програмної послуги в пакетах програм провайдера програмної послуги».

Таким чином, формування універсальної програмної послуги регулюється виключно нормами Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Загалом у звітному році конституційним органом ухвалено та зареєстровано у Міністерстві юстиції України шість регуляторних актів:

- рішення Національної ради від 18.12.2013 № 2433 «Про затвердження форми ліцензії на мовлення», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.01.14 № 41/24818;

- рішення Національної ради від 18.12.2013 № 2434 «Про затвердження форм заяв, необхідних для ліцензування телерадіомовлення», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.01.2014 № 43/24820;

- рішення Національної ради від 04.09.2014 № 831 «Про затвердження Положення про порядок проведення конференцій всеукраїнських громадських об'єднань, обрання членів Наглядової ради Національної суспільної телерадіокомпанії України та припинення їхніх повноважень», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.09.2014 № 1147/25924;

- рішення Національної ради від 06.11.2014 № 1186 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 29 серпня 2012 року № 1260», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.12.2014 № 1591/26368;

- рішення Національної ради від 09.10.2014 № 1019 «Про внесення змін до Інструкції про порядок здійснення перевірок телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.10.2014 № 1344/26121;

- рішення Національної ради від 06.11.2014 № 1187 «Про внесення змін до Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.11.2014 № 1520/26297.

ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Організація моніторингу телерадіопрограм

Основною метою моніторингу є отримання інформації для встановлення факту виконання компаніями ліцензійних умов та вимог законодавства, здійснення аналізу стану телерадіомовлення в Україні, а предметом моніторингу є ефірна (програмна) діяльність телерадіоорганізацій.

Офіційний моніторинг телерадіопрограм здійснюється на постійній основі відповідними структурними підрозділами Національної ради: представниками Національної ради в областях (регіонах), їхніми секретаріатами, до повноважень яких належить функція здійснення моніторингу.

Для планового й оперативного нагляду за діяльністю ліцензіатів у Національній раді діє моніторинговий центр центрального апарату та регіональні центри, завдяки яким здійснюється багатоканальний прийом, вибіркового перегляд, запис і зберігання ефірних, кабельних та супутникових програм телебачення і радіомовлення.

Моніторинг телерадіоорганізацій щодо частки вітчизняного продукту в програмах (передачах) і демонстрування національних фільмів

У травні 2014 року було проведено моніторинг загальнонаціональних телерадіоорганізацій стосовно дотримання ними вимог статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Моніторинг 14 загальнонаціональних ефірних телеканалів, що поширюють сигнал в аналоговому стандарті, тривав упродовж двох діб (у будні та вихідні) за такими параметрами:

- отримання умов ліцензій у частині національного аудіовізуального продукту;
- виконання умов ліцензій у частині програм власного виробництва;
- обсяг музичних творів українських авторів і виконавців для загальнонаціональних радіокомпаній і телекомпаній музичного формату.

За результатами аналізу даних, отриманих під час проведення моніторингу, було встановлено, що вимоги законодавства й умов ліцензії в частині обсягу національного аудіовізуального продукту (з урахуванням програм власного виробництва) виконують 71% телекомпаній. Ознаки порушення частини 1 статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» зафіксовано в ефірі 3 мовників (ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), ТОВ «Телерадіокомпанія «Ера», ТОВ «Новий канал»), а порушення умов ліцензії в частині обсягу національного аудіовізуального продукту – в ефірі ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна». Обсяг музичних творів українських авторів і виконавців в ефірі телеканалу музичного формату ТОВ «ТелеОдин» становив 35%.

Також зафіксовано ознаки недотримання умов ліцензій щодо частки програм власного виробництва в ефірі 6 телеканалів: ТОВ «Телеканал «Тоніс», ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна», ТОВ «Телерадіокомпанія «Ера», ТОВ «Новий канал», ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), ТОВ «Телерадіоорганізація «Мульти Медіа Сервіс».

Моніторинг мовлення загальнонаціональних радіокомпаній зафіксував, що в частинах національного аудіовізуального продукту та програм власного виробництва ліцензіати переважно дотримуються вимог законодавства України та умов ліцензій.

Ознаки порушення вимог законодавства щодо частки музичних творів українських авторів та виконавців зафіксовано в ефірі лише 2 радіокомпаній: ТОВ «ТРК «Медіа Маркет» (32%) і ПрАТ «РК «Гала» (41%).

До зазначених вище телерадіоорганізацій було направлено приписи з вимогою привести свою діяльність до умов ліцензій та вимог чинного законодавства. Новий склад Національної ради запланував повторний моніторинг телерадіокомпаній щодо виконання зазначених законодавчих вимог.

Згідно зі статтею 13 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» до повноважень регуляторного органу віднесено нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями законодавства України у сфері кінематографії.

Квота демонстрування національних фільмів, відповідно до статті 22 Закону України «Про кінематографію», становить не менше 30 відсотків національного екранного часу.

Стаття 3 Закону України «Про кінематографію» регламентує, що до частки національних фільмів відносяться ті, які відповідають чотирьом критеріям (виробництво, авторське право, право власності, українська мова).

Вітчизняні фільми, що не відповідають хоча б одному з цих критеріїв – не є національними.

За інформацією Міністерства культури України, на національні фільми видається окреме державне прокатне посвідчення. Крім того, критерії для визначення національних фільмів застосовуються відомством і для кінопрокату. Окремих критеріїв для регулювання національних фільмів в ефірі телебачення не визначено, це протирічить законодавчим нормам і потребує невідкладного врегулювання з метою вдосконалення механізму контролю за їх квотою.

Упродовж серпня-вересня звітного періоду було здійснено тижневі моніторинги 29 загальнонаціональних телекомпаній (цифрове і аналогове мовлення) з виконання вимог статті 22 Закону України «Про кінематографію» щодо частки національного екранного часу, дотримання умов державних прокатних посвідчень.

За результатами моніторингу найбільшу частку національних фільмів зафіксовано в ефірі телеканалів: ТОВ «Телеканал «Мега» (100%), ТОВ «Корона Санрайс» (89%), Національна телекомпанія України (29%).

Взагалі відсутні національні фільми в ефірі 7 телекомпаній: Телерадіокомпанія «Студія «1+1» у формі ТОВ, ПАТ «ММЦ-СТБ», ПрАТ «Телекомпанія «ТЕТ», ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), ТОВ «Телестудія «Служба інформації», ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна» (логотип «НЛО.TV») і ТОВ «Телерадіокомпанія «Погода ТБ».

Також у період проведення моніторингу виявлено фільми, які демонструвалися з порушенням умов державного прокатного посвідчення, в ефірі таких мовників: ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна», Телерадіокомпанія «Студія «1+1» у формі ТОВ, ПрАТ «Телекомпанія «ТЕТ», ТОВ «Телеканал «Тоніс», ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна» (логотип «НЛО.TV»), ТОВ «Аспера 2011», ТОВ «Реал Істейт-ТВ». Цим телерадіоорганізаціям було надіслано приписи щодо необхідності дотримання вимог законодавства.

Моніторинг телерадіоорганізацій щодо дотримання вимог законодавства про захист суспільної моралі. Виконання телерадіоорганізаціями ліцензійних умов щодо обсягів дитячого мовлення

У лютому 2014 року Національна рада провела цільовий моніторинг стосовно дотримання загальнонаціональними телерадіоорганізаціями України вимог законодавства України про захист суспільної моралі та використання візуальних позначок із індексом кіновідеопродукції, залежно від аудиторії, на яку вона розрахована.

Під час моніторингу було встановлено типові ознаки порушення чинного законодавства в ефірі 2 ефірних загальнонаціональних телекомпаній (ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК» (ICTV) та ТОВ «ТРК «Україна») – порушення умов розповсюдження і демонстрування фільмів, передбачених державним посвідченням на право розповсюдження і демонстрування фільмів у частині невідповідності позначок класифікації кіновідеопродукції.

Трансляція фільмів із ознаками порушення умов прокатних посвідчень негативно впливає на дитячу аудиторію, оскільки у більшості випадків фільми, які мають обмеження аудиторії через наявність сцен надмірного насилля та жорстокості, транслюються у час, доступний для перегляду дітьми.

У червні 2014 року було проведено тижневе дослідження програмного наповнення 14 загальнонаціональних ефірних телерадіоорганізацій (аналогового стандарту) у частині дитячих передач і програм. До дитячих програм і передач відносилися ті, які розраховані на телеглядачів дошкільного, молодшого шкільного, підліткового та юнацького віку.

Встановлено, що на період моніторингу в ефірі вітчизняних загальнонаціональних телекомпаній дитячі програми були представлені такими категоріями:

- художні фільми і телесеріали (7%);
- тележурнали і документальні фільми (6%);
- музичні передачі (5%);
- мультиплікаційні фільми і складені передачі (55%);
- періодичні передачі розважального, інформаційного, пізнавального спрямування тощо (27%).

Найбільшу частку становили: мультиплікація (анімаційні фільми) і складені передачі (55%), до яких відносяться передачі з включенням аудіовізуального твору (мультфільму, телевізійного серіалу чи документального фільму). Часткою власного виробництва таких передач є лише початкова заставка з назвою передачі та кінцева заставка з копірайтом телеканалу. Серед дитячих тематичних передач власного виробництва телерадіоорганізацій найбільшу частку мають музичні дитячі передачі – 5%.

Аналіз мовлення засвідчує, що всі телекомпанії, які мають у своїх ліцензіях обсяги дитячого мовлення, здійснюють їх трансляцію, проте загальний обсяг фактичного мовлення не завжди відповідає передбаченому умовами ліцензії.

Порівняльний аналіз фактичних та ліцензійних показників дитячих програм і передач засвідчив, що телерадіоорганізації ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), ТОВ «ТРК «Україна» та ТОВ «ТРК «ЕРА» не виконують умов ліцензії у повному обсязі. На телеканалі «Тоніс»,

який не має ліцензійних зобов'язань щодо дитячих передач, такі програми транслюються в обсязі, який іноді перевищує ліцензійні зобов'язання інших телеканалів.

З другого боку, ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), Телерадіокомпанія «Студія «1+1» у формі ТОВ, ПрАТ «Телеканал «Інтер», ПрАТ «Телеканал «ТЕТ» збільшили обсяги дитячих передач іноземного виробництва, навіть якщо вони не передбачені ліцензією (у будні чи вихідні).

Телеканали частково дотримуються рекомендацій Національної ради щодо часу трансляції дитячих програм. Однак у проміжку часу з 22 години до 6 години зафіксовані виходи дитячих передач в ефірі 4 телекомпаній: ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія (ICTV) (передача «Світанок»), ТОВ «Новий канал» (передача «Kids time»), ПрАТ «Телеканал «Інтер» (передача «Обережно, діти», мультиплікаційні фільми і серіали), Національна телекомпанія України (передачі «Телеакадемія», «Музична академія Євробачення»).

Найбільша щільність трансляцій дитячих передач усіх категорій та жанрів в ефірі загальнонаціональних телеканалів з 6 до 9 години ранку. Отже, час трансляцій дитячої телепродукції ускладнює доступ до перегляду їх дітьми. Цей факт свідчить, що частку дитячого мовлення телекомпанії заповнюють лише з метою виконання ліцензійних зобов'язань.

Загалом загальна частка дитячих передач в ефірі загальнонаціональних телеканалів у звітному році була такою ж, як і 2013-го – дорівнює 5%.

Аналіз результатів моніторингу засвідчив, що обсяг дитячих передач, озвучених українською мовою, становить 50% (з урахуванням субтитрування), російською мовою – 50%. Окрім того, частка субтитрованих передач, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі загальнонаціональних телеканалів становила лише 1% від загального обсягу. Трансляції передач із сурдоперекладом не зафіксовано взагалі.

В ефірі 11 радіокомпаній, що ведуть мовлення в місті Києві, ліцензійними умовами частка дитячих передач визначена у п'яти. За результатами моніторингу загальнонаціональних радіокомпаній, що проводився упродовж однієї доби, відсутність дитячих передач зафіксовано в ефірі ДП «Новий обрій»; частка дитячих передач, що не відповідає умовам, заявленим у ліцензії, виявлена в ефірі ПрАТ «Наше радіо».

Нині дитяче мовлення в Україні представлено такими супутниковими телеканалами:

- ТОВ «ТК «Малютко-ТВ» (логотип «Малютко TV»);
- ТОВ «Дитячий телевізійний канал «Ляле» (логотип «LaLe»);

- ТОВ «Гравіс» (логотип «ПлюсПлюс»);

та цифровим ефірним загальнонаціональним каналом, що також має ліцензію на супутникове мовлення: ТОВ «Телерадіокомпанія «Музика ТВ» (логотип «Піксель TV»).

Упродовж звітнього періоду у складі програмної послуги зафіксовано ретрансляцію програм 19 іноземних телеканалів, розрахованих на дитячу аудиторію.

Минулий рік в Україні ознаменувався великою кількістю трагічних подій, і Національна рада приділяла особливу увагу дотриманню телерадіоорганізаціями Правил ведення мовлення на теле- і радіоканалах у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті. 2014 року було здійснено 6 моніторингів мовлення загальнонаціональних телерадіокомпаній, за результатами яких було встановлено, що переважна більшість телерадіоорганізацій дотримуються цих правил. Мовники вносили відповідні зміни до сітки мовлення, міжпрограмного оформлення, готували спеціальні повідомлення в інформаційних програмах та/або в рухомому рядку, транслювали програми відповідного змісту.

Проте незначні ознаки порушення вимог законодавства стосовно ведення мовлення у дні жалоби все ж зафіксовано в ефірі майже всіх загальнонаціональних мовників. Так, транслювалися фільми з елементами комедійного жанру, розважальні й концертно-видовищні передачі та рекламні ролики, анонси.

В ефірі загальнонаціональних радіокомпаній ознак порушень не зафіксовано.

Дотримання телерадіоорганізаціями вимог законодавства про рекламу і спонсорство

У квітні 2014 року упродовж доби було здійснено плановий моніторинг загальнонаціональних мовників стосовно дотримання вимог Закону України «Про рекламу».

За результатами моніторингів, перевищень рекламної квоти на годину мовлення та упродовж астрономічної доби не зафіксовано.

Порушення частин першої, другої та третьої статті 9 Закону України «Про рекламу» (ідентифікація реклами) виявлено в ефірі двох телекомпаній (ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV); ТОВ «Телерадіокомпанія «Експрес-Інформ») і двох радіокомпаній (ТОВ «Телерадіокомпанія «Медіа Маркет»; ПрАТ «Наше радіо»).

Порядок переривання фільмів для трансляції реклами та інших редакційних матеріалів, що має ознаки порушення частини п'ятої статті 13

Закону України «Про рекламу», зафіксовано в ефірі телеканалу ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV) під час демонстрування телевізійного серіалу «Прокурорська перевірка».

Порушення порядку трансляції спонсорської інформації, у тому числі торговельних марок, під якими випускаються алкогольні напої, в ефірі загальнонаціональних телеканалів не встановлено. В ефірі ТОВ «Телерадіокомпанія «Експрес-Інформ» протягом доби виявлено трансляцію спонсорської інформації медичної клініки «Лісод» та препарату «Брюлиум» без відповідної ідентифікації, передбаченої частиною четвертою статті 5 Закону України «Про рекламу».

За даними моніторингу загальнонаціональних радіокомпаній, зафіксовано трансляцію спонсорської інформації, яка мала ознаки порушення частини першої статті 5 та частини четвертої статті 22 Закону України «Про рекламу» і потребувала додаткового уточнення. До керівників радіокомпаній: ПрАТ «Наше радіо», ТОВ «Телерадіокомпанія «НБМ-радіо», ТОВ «Телерадіокомпанія «Русское радио» – Україна», ТОВ «Телерадіокомпанія «Медіа Маркет», Українська корпорація ТБ і РМ «ЮТАР» та ДП «Телерадіоорганізація «Довіра», було направлено запити з вимогою надати копії угод на розміщення зазначеної спонсорської інформації та інформацію про знаки для товарів і послуг, які було використано у спонсорських відеороликах. Аналіз отриманих копій документів засвідчив відсутність порушень рекламного законодавства під час трансляції спонсорської інформації в ефірі цих мовників.

Відповідно до частини четвертої статті 21 Закону України «Про рекламу» трансляція реклами медичних препаратів і лікування повинна супроводжуватися текстом попередження: «Самолікування може бути шкідливим для вашого здоров'я». Ознаки відповідного порушення було зафіксовано в ефірі Національної радіокомпанії України, ДП «Новий обрій» і ТОВ «Телерадіокомпанія «Експрес-Інформ».

Рекламної інформації з ознаками порушення вимог Закону України «Про захист суспільної моралі» та статті 62 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» під час моніторингу не виявлено.

В ефірі радіостанції ДП «Новий обрій» було зафіксовано рекламу інвестиційної компанії «Forex club», яка транслювалася без інформації про номер дозволу і ліцензії, дати їх видачі та найменування органу, який їх видав. Це мало ознаки порушення частини першої статті 24 Закону України «Про рекламу».

Упродовж серпня 2014 року проведено вибірковий моніторинг іноземних програм стосовно наявності реклами. Проаналізовано 100 іноземних телеканалів, із яких реклама наявна в ефірі 38 мовників. Із них:

- 3 російськомовні програми мають юрисдикцію країн-учасників Європейської конвенції про транскордонне телебачення;
- 23 російські програми;
- 3 програми, які мають юрисдикцію країн-учасників Європейської конвенції про транскордонне телебачення, містять україномовну рекламу;
- 5 програм, які мають юрисдикцію країн-учасників Європейської конвенції про транскордонне телебачення, проте містять російськомовну рекламу та водночас є суб'єктами інформаційної діяльності Росії;
- 4 програми європейських телеканалів із аутентичною англійською мовною рекламою.

Частка російських телепрограм із рекламою становить 86% від загального обсягу програм, які стали об'єктом моніторингу, частка європейських телепрограм становить 11%. Середній показник обсягу реклами зафіксований на рівні до 20 хвилин на добу на одному каналі, що в середньому становить 10-11 годин ефірного часу на всіх телеканалах, які стали об'єктом моніторингу.

За звітний період до Національної ради надійшло близько 70 звернень від міжнародних організацій, державних органів, громадських організацій, фінансових установ, благодійних фондів стосовно надання експертного висновку щодо приналежності інформаційних аудіо- чи відеороликів до соціальної реклами (порівняно з 2013 роком таких запитів надійшло на 30% менше). Близько 83% заявлених інформаційних роликів повністю відповідали вимогам рекламного законодавства і мали ознаки матеріалів, які можуть розміщуватися в засобах масової інформації як соціальна реклама. У 17% випадків було рекомендовано утриматися від розміщення наданих аудіо- чи відеоматеріалів як соціальної реклами.

Результати моніторингів загальнонаціональних мовників упродовж звітного року констатували відсутність порушень вимог законодавства України при розповсюдженні роликів соціальної реклами.

Дотримання телерадіоорганізаціями вимог виборчого законодавства України під час проведення виборчих кампаній

Упродовж звітного періоду в Україні відбулися позачергові вибори Президента України і народних депутатів України, які регламентувалися Законами України «Про вибори Президента України» і «Про вибори народних депутатів України».

Рішеннями регуляторного органу було затверджено робочі групи, що здійснювали нагляд за діяльністю мовників у передвиборний період. До складу кожної робочої групи входили члени Національної ради, працівники апарату і представники дорадчого органу – Громадської ради. Всі засідання робочих груп були відкритими із залученням міжнародних спостерігачів і журналістів.

Головним інструментом регуляторного органу з нагляду за дотриманням телерадіоорганізаціями виборчого законодавства є моніторинг телерадіопрограм, який передбачав цілодобовий аналіз мовлення загальнонаціональних теле- і радіоканалів, українських та іноземних супутникових телеканалів. Вибірково проводився моніторинг регіональних і місцевих ЗМІ. До уваги бралися також матеріали моніторингу громадських організацій, до сфери діяльності яких належить спостереження за перебігом виборчого процесу.

Також робочі групи розглядали звернення і скарги, що надходили до Національної ради від політичних партій, народних депутатів України, кандидатів у народні депутати України, державних установ, телерадіоорганізацій, громадян, щодо діяльності мовників і порушень виборчого законодавства.

Регуляторний орган на виявлені порушення реагував у визначених законом межах – інформував телерадіоорганізації про виявлені ознаки порушень і просив роз'яснити ситуацію, повідомляв про це Центральну виборчу комісію. Конструктивною була робота представників Національної ради в областях, які надавали телерадіоорганізаціям необхідні роз'яснення, аналізували ефір місцевих мовників, оперативно реагували на недотримання законодавчих норм.

На виконання вимог частини четвертої статті 16 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» регуляторний орган оприлюднив звіти про дотримання телерадіоорганізаціями визначеного законодавством порядку мовлення під час проведення виборчих кампаній та референдумів.

У звітах Національної ради докладно висвітлено результати моніторингу, наведено типові порушення. У висновках означено проблемні аспекти, що потребують обговорення і вирішення. Зокрема, йдеться про законодавчі прогалини та колізії, низький рівень дотримання стандартів журналістської етики.

Характерною прикметою виборчих кампаній стало збільшення в ефірі телерадіоорганізацій сюжетів із ознаками матеріалів на замовлення (так званої «джинси»). Найчастіше такі інформаційні повідомлення не мають вираженого суспільного значення, не підтверджені суттєвими

інформаційними приводами і мають єдину мету – донести позитивну чи негативну інформацію про суб'єкта виборчого процесу. Передумовою існування прихованої агітації є нехтування журналістськими стандартами. А саме: об'єктивністю, актуальністю, повнотою і точністю інформації; розміщення сюжетів без інформації про автора; відсутність альтернативної думки з порушеного питання, експертної оцінки тощо.

Відсутність законодавчого визначення поняття «джинса» чи «матеріали на замовлення» та відповідальності за їх поширення унеможливорює застосування відповідного юридичного реагування на подібні дії телерадіоорганізацій з боку Національної ради чи будь-якого іншого державного органу.

Також аналіз результатів моніторингів виборчих кампаній 2014 року виявив недоцільність використання коштів Державного бюджету України для значної кількості суб'єктів виборчого процесу, які ігнорують можливість оприлюднення своєї передвиборної агітації коштом держави. Кількість таких учасників виборчих перегонів стабільно залишається значною, особливо це стосується використання державного радіо.

Незважаючи на факти часткового недотримання телерадіоорганізаціями виборчого законодавства, слід зазначити, що діяльність вітчизняних телерадіоорганізацій з інформаційного забезпечення виборів Президента України і народних депутатів України у звітному році, порівняно з попередніми виборчими кампаніями, була більш демократичною і прозорою.

Моніторинг телерадіоорганізацій щодо дотримання вимог Європейської конвенції про транскордонне телебачення

У січні 2014 року проводився моніторинг стосовно дотримання вітчизняними мовниками вимог Європейської конвенції про транскордонне телебачення. Його об'єктом стали супутникові телевізійні програми загальнонаціональних мовників, що діють під юрисдикцією України, і їхнє мовлення має транскордонний характер.

Під час моніторингу досліджувалося виконання ними вимог до програмних послуг, які передбачені Конвенцією: зміст програм, спонсорство, реклама і телепродаж. Проводився моніторинг програм, сигнал яких не кодується, а також тих, які спеціально призначені для трансляції за межами України (міжнародні версії телеканалів, що мають відповідні ліцензії Національної ради).

За даними моніторингу загальнонаціональних телеканалів, не було зафіксовано трансляції програм і передач, які неправомірно пропагували б насильство. Також не виявлено і програм, які містять порнографію, інформацію щодо расизму та інших форм нетерпимості.

Відповідно до частини першої статті 8 Конвенції сторона, що здійснює трансляцію, має забезпечувати кожній фізичній чи юридичній особі, незалежно від громадянства чи місця проживання, можливість здійснювати право на відповідь або пошук інших правових чи адміністративних засобів стосовно програм, які транслює телемовник. Візуалізацією цього права є вимога мінімальної ідентифікації програми через демонстрування в ефірі назви самої програми або назви телемовника. За результатами моніторингу встановлено, що всі вітчизняні телепрограми транслювалися з логотипами, визначеними ліцензіями на мовлення.

Однією з вимог Конвенції є забезпечення розвитку творчої європейської телепродукції, виробництва аудіовізуальної продукції і підтримки європейської культурної самобутності та національних культур.

Під час моніторингу з метою віднесення програм до категорії «європейських» використовувалися критерії, визначені цим документом – участь у Раді Європи та Європейській культурній конвенції. В ефірі українських телеканалів демонструвалися аудіовізуальні твори, культурно-мистецькі та науково-просвітницькі передачі 8 країн Ради Європи: України, Росії, Великої Британії, Франції, Ірландії, Італії, Туреччини, Польщі та двох країн, які не належать до цієї категорії: США та Аргентини. Таким чином, встановлено, що всі загальнонаціональні телекомпанії виконують квоту, передбачену статтею 10 Конвенції стосовно частки програм і передач європейського виробництва.

Також аналіз результатів моніторингу засвідчив, що порушень загальних правил і норм Конвенції щодо трансляції рекламної і спонсорської інформації в ефірі вітчизняних загальнонаціональних мовників немає.

Ретрансляція телепрограм іноземних мовників

Згідно з вимогами статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» вітчизняні суб'єкти господарювання зобов'язані адаптувати зміст програм, призначених для ретрансляції, до вимог чинного законодавства.

Термін «адаптація змісту програм» не визначений національним законодавством, але, згідно з роз'ясненнями Міністерства юстиції України, адаптація – це приведення змісту програм у відповідність до положень

національного законодавства України, контроль за виконанням якого здійснює Національна рада на загальних підставах, передбачених Законом України «Про телебачення і радіомовлення».

Національна рада своїми рішеннями визнає програми такими, що їхній зміст відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і ретрансляція яких на території України не обмежується згідно з частиною першою статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Правовласники іноземних програм звертаються до регуляторного органу із запитом про їх відповідність чинному законодавству. У разі надання документальних підтверджень щодо адаптації програм до законодавства України, Національна рада надає дозвіл на право їх ретрансляції провайдерами програмної послуги у кабельних мережах.

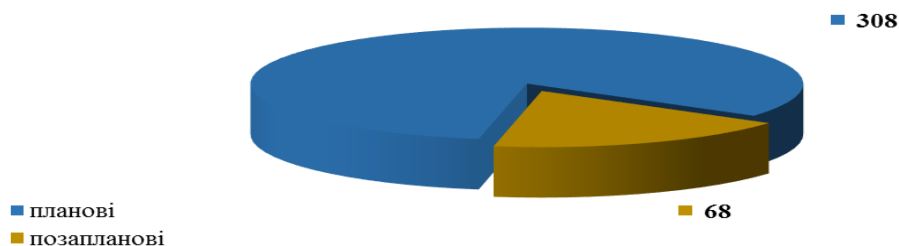
У звітному році було ухвалено рішення щодо 9 іноземних програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і їх ретрансляція на території України не обмежується. Загалом, наприкінці 2014 року 187 іноземних програм визнано адаптованими. За змістом вони мають переважно пізнавальний, дитячий, музичний і розважальний формати.

Національна рада, зважаючи на проблеми, які склалися у сфері захисту інформаційної безпеки, та необхідність удосконалення механізму реалізації вимог щодо ретрансляції іноземних програм і передач, створила робочу групу з метою розробки Положення про адаптацію.

Стан дотримання телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги ліцензійних умов та умов ліцензій

Здійснюючи наглядові повноваження, Національна рада упродовж 2014 року здійснила 376 перевірок діяльності ліцензіатів, серед них 308 планових і 68 позапланових.

Кількість планових та позапланових перевірок, проведених упродовж 2014 року

Проведено 185 планових перевірок компаній, у яких минув рік від дня видачі ліцензії, та 123 перевірки компаній, у яких завершувався термін дії дозвільних документів (не пізніше ніж за 210 днів до завершення терміну дії ліцензії).

- У звітному році проводилися також позапланові перевірки, серед них:
- за поданням ліцензіатом письмової заяви до Національної ради з метою скасування санкції «оголошення попередження», застосованої до ліцензіата – 7;
 - у зв'язку з порушенням ліцензіатом вимог законодавства та/або умов ліцензії, у тому числі за результатами моніторингу – 38;
 - за заявою фізичних і юридичних осіб про порушення ліцензіатом вимог законодавства та/або умов ліцензії – 9;
 - за результатами розгляду питань про порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги законодавства та/або умов ліцензії – 14.

Порівняльна таблиця перевірок, проведених у 2010–2014 роках

Звітний рік	Загальна кількість перевірок	Планові перевірки	Позапланові перевірки
2010	406	299	107
2011	394	210	184
2012	389	301	88
2013	659	562	97
2014	376	308	68

Зменшення загальної кількості перевірок відбулося у зв'язку з тим, що упродовж другого кварталу 2014 року відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про забезпечення безперешкодної діяльності засобів масової інформації у передвиборний період 2014 року» від 13 березня 2014 № 875–VII Національна рада не здійснювала перевірок телерадіоорганізацій під час кампанії з виборів Президента України.

Через відсутність кворуму, обов'язковість якого визначено частиною четвертою статті 24 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», засідання Національної ради не проводилися з лютого по липень 2014 року, тому розгляд перевірок було призупинено.

У 2014 році за заявами ліцензіатів було здійснено 7 позапланових перевірок із метою встановлення факту виправлення порушень, за які було

застосовано санкцію «оголошення попередження». За результатами їх розгляду на засіданнях Національної ради було скасовано шість санкцій «оголошення попередження» 5 ліцензіатам. Одному ліцензіату (Національній радіокомпанії України, м. Київ) відмовлено у скасуванні санкції у зв'язку з тим, що порушення були усунуті не в повному обсязі.

У звітному періоді за результатами моніторингу та під час здійснення перевірок зафіксовано порушення умов ліцензій та вимог чинного законодавства у діяльності 143 ліцензіатів.

На засіданнях Національної ради ухвалено рішення щодо застосування таких санкцій:

- оголошення попередження – 50 ліцензіатам;
- подання до суду справи про анулювання ліцензії – 2 ліцензіатам;
- стягнення штрафу – 0.

Передбачена частиною шостою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» санкція «стягнення штрафу» не застосовується, оскільки розміри штрафів потребують узгодження з Кабінетом Міністрів України. Наразі розроблені Національною радою розміри штрафів не застосовуються у зв'язку з відсутністю в чинному законодавстві норм, які регламентували б процедуру узгодження з урядом.

2014 року через відсутність мовлення упродовж року від дня видачі ліцензії було анульовано ліцензії двом компаніям:

- Некомерційна установа – Міжрайонна телерадіокомпанія, м. Новий Буг Миколаївської обл.;
- ДО «Новгород-Сіверська регіональна державна телерадіокомпанія «Сіверська», м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.

За звітний період Національна рада ухвалила рішення про застосування санкції «оголошення попередження» до 32 телерадіоорганізацій. Типовими порушеннями у діяльності телерадіокомпаній були:

- порушення умов ліцензії в частині програмної концепції мовлення;
- використання телерадіоорганізацій для закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди, закликів до насильницької зміни конституційного ладу України, необґрунтованого показу насильства, поширення інформації, яка порушує законні права та інтереси фізичних і юридичних осіб, посягає на честь і гідність особи, пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження;
- порушення правил рекламної діяльності і спонсорства;

- неподання або несвоєчасне подання заяви про переоформлення ліцензії при виникненні підстав для переоформлення ліцензії на мовлення у зв'язку з організаційними змінами статусу та умов діяльності ліцензіата;
- відсутність мовлення, передбаченого ліцензією;
- недостатній обсяг національного аудіовізуального продукту;
- невиконання рішення Національної ради від 08.02.2012 № 117 «Про затвердження Системи візуальних позначок класифікації кіновідеопродукції, залежно від аудиторії, на яку вона розрахована».

Окрім рішень про застосування санкцій, за результатами розгляду моніторингу та перевірок щодо 143 телерадіоорганізацій на засіданні Національної ради ухвалено рішення, якими ліцензіатів було зобов'язано привести діяльність у відповідність до вимог чинного законодавства.

Упродовж звітного року здійснено 174 перевірки провайдерів програмної послуги. Було застосовано санкцію «оголошення попередження» до 18 провайдерів програмної послуги. Типовими порушеннями у їх діяльності були:

- недотримання умов ліцензій у частині «загальна концепція добору програм для ретрансляції»;
- відсутність угод на право розповсюдження програм;
- відсутність угод між абонентом і ліцензіатом;
- незабезпечення можливості отримання абонентами програм універсальної програмної послуги в повному обсязі;
- ретрансляція іноземних програм, зміст яких не адаптовано до вимог законодавства України.

Порівняльна таблиця кількості рішень щодо санкцій, застосованих у 2010–2014 роках

Рік	Загальна кількість перевірок	Санкції			Загальна кількість санкцій	Частка санкцій від загальної кількості перевірок
		Оголошення попередження	Подання до суду справи про анулювання ліцензії	Штраф		

2010	406	56	7	1	64	15,8%
2011	394	110	6	-	116	29,4%
2012	389	77	1	-	78	20%
2013	659	73	5	-	78	12%
2014	376	57	2	-	59	15,6%

Загалом, у 2014 році було здійснено найменшу кількість перевірок за останні 5 років, однак застосовані до ліцензіатів санкції за цей період залишилися на тому ж рівні. Це свідчить про посилення нагляду за змістовим наповненням телерадіоефіру у складних соціально-політичних умовах.

ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО УЧАСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В СТАТУТНИХ КАПІТАЛАХ ТЕЛЕРАДІООРАГАНІЗАЦІЙ, ЗАСНОВНИКІВ (ВЛАСНИКІВ) ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ ТА ЇХ УСТАНОВЧИХ ДОКУМЕНТІВ. КОНКУРЕНЦІЯ І РІВЕНЬ МОНОПОЛІЗАЦІЇ РИНКУ

Законом України «Про телебачення і радіомовлення» заборонено заснування телерадіоорганізацій іноземними юридичними і фізичними особами та особами без громадянства. Водночас участь іноземних юридичних і фізичних осіб у статутному капіталі телерадіоорганізацій України можлива відповідно до частини третьої статті 12 цього Закону.

На виконання Законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно засобів масової інформації» та «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада розробила бланк ліцензії на мовлення. У Додатку 1 до ліцензії на мовлення зазначаються відомості про засновників (співзасновників), власника (співвласників) телерадіоорганізації-ліцензіата і пов'язаних осіб.

Також на виконання цих законів Національна рада розробила форми заяв про видачу (продовження) ліцензії на мовлення, про переоформлення ліцензії на мовлення, видачу дубліката ліцензії на мовлення. Зокрема, у заяві про видачу (продовження) ліцензії на мовлення зазначаються відомості про засновників (співзасновників), власників (співвласників) та про їхній розподіл часток статутного капіталу. Для акціонерного товариства наводиться інформація про акціонерів, які на момент подання заяви володіють пакетами акцій більш як по 5 відсотків.

У Додатку 1 до Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги не вказується інформація щодо засновників

(співзасновників), власників (співвласників) та про їхній розподіл часток статутного капіталу.

Під час перевірок ліцензіатів працівники державного регулятора обов'язково звертають увагу на дотримання законодавчих норм. Як передбачено статтею 12 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», недотримання визначених вимог є підставою для недопущення відповідної телерадіоорганізації до конкурсу на видачу ліцензії на мовлення, відмови їй у видачі та продовженні ліцензії на мовлення.

Обов'язковими додатками до ліцензії на мовлення є відомості про засновника (співзасновників), власника (співвласників) телерадіоорганізації та пов'язаних осіб, які були зазначені у заяві про видачу (продовження строку дії) ліцензії на мовлення.

Інформація про ліцензіатів Національної ради, що мають іноземний капітал, відображена в Державному реєстрі телерадіоорганізацій.

Водночас необхідно зазначити, що чинне законодавство та повноваження Національної ради не дозволяють дослідити в повній мірі питання кінцевих власників телерадіоорганізацій та наявності в них іноземних інвестицій. Перелік документів, що подаються заявниками до Національної ради під час ліцензування мовлення, та чітка заборона вимагати додаткові, унеможливають встановлення дотримання законодавства щодо частки іноземних інвестицій у статутному капіталі засновників та власників телерадіокомпаній.

Національна рада в межах покладених на неї законом повноважень забезпечує і сприяє конкуренції у діяльності телерадіоорганізацій усіх форм власності відповідно до вимог законодавства, сприяє створенню умов щодо недопущення усунення, обмеження чи спотворення конкуренції у телерадіоінформаційній сфері. На захист економічної конкуренції спрямовані окремі норми Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Зокрема, статтею 8 цього Закону визначено, що жодна фізична або юридична особа не має права контролювати у будь-який спосіб через вплив на формування управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізацій більше ніж 35 відсотків загальних обсягів відповідного територіального телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціонального, регіонального, місцевого.

Контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції та недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють відповідно до своїх повноважень органи Антимонопольного комітету України.

Частиною третьою статті 8 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» регламентовано, що один суб'єкт господарювання може

мати лише одну ліцензію на наземне ефірне мовлення в кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціонального, регіонального, місцевого.

Антимонопольний комітет України ухвалив розпорядження про визнання ТОВ «Зеонбуд» на загальнодержавному ринку телекомунікаційних послуг із розповсюдження в цифровому форматі (стандарт DVB-T2 (MPEG-4) телевізійних програм за результатами діяльності у період із вересня 2011 року по жовтень 2014 року таким, що посідало монопольне (домінуюче) становище.

Висновки цього органу базуються, зокрема, на інформації, отриманій під час дослідження, що проводили органи державної влади, експертні організації, суб'єкти господарювання (мовники, телерадіоорганізації), які є споживачами телекомунікаційних послуг ТОВ «Зеонбуд» та інших учасників цього ринку.

Інші обмеження щодо економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення встановлюється антимонопольним законодавством України.

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У СТВОРЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СУСПІЛЬНОЇ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЇ УКРАЇНИ

Новий виток процесу перетворення державних ЗМІ у суспільні було закладено у травні 2014 року, коли набув чинності Закон України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України». Він визначив основні принципи і завдання суспільного мовлення. Надання громадянам повної, об'єктивної, неупередженої інформації про події і явища, залучення їх до формування інформаційної політики держави – це ті підвалини, на яких ґрунтується мовлення суспільних ЗМІ в усьому світі.

Реорганізація низки державних телерадіоорганізацій у суспільного мовника є одним із найвідповідальніших завдань, виконання якого підтвердить здатність країни повноцінно інтегруватися в європейський інформаційний простір.

Національна Суспільна телерадіокомпанія України (далі – НСТУ) має бути створена 2015 року на базі державних телерадіоорганізацій. Для реалізації цього завдання створено робочу групу, до якої входять представники державних компаній, посадовці Держкомтелерадіо і Національної ради. Робоча група провела велику практичну роботу, зокрема за її напрацюваннями було запропоновано внести зміни до зазначеного

закону, без яких імплементація правових норм була б проблематичною. Національна рада також запропонувала низку уточнень, більшість із яких було враховано при підготовці законопроекту робочою групою при Комітеті Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики.

Національна рада наділена повноваженнями створити Наглядову раду та здійснити ліцензування НСТУ. Організація процесу обрання членів Наглядової ради розпочалася відразу після набуття чинності законом. У червні – липні 2014 року за ініціативи Національної ради відбулися круглі столи та конференції із залученням вітчизняних та європейських медіа-фахівців, представників ЗМІ та широкої громадськості. Вітчизняна медіа-спільнота була ознайомлена з практикою роботи європейських систем суспільного мовлення та отримала пропозиції й рекомендації експертів Ради Європи і Європейської мовної спілки, представників суспільних телерадіокомпаній різних країн.

Одним із перших регуляторних актів, підготовлених новим складом Національної ради, стало Положення про порядок проведення конференцій всеукраїнських громадських об'єднань, обрання членів Наглядової ради НСТУ та припинення їхніх повноважень. До його розробки було залучено провідних медіа-експертів та широку громадськість. Положенням передбачено процедуру підготовки і проведення конференцій, на яких обиратиметься Наглядова рада НСТУ.

Цей орган визначатиме основні напрями діяльності суспільного мовника, затверджуватиме редакційний статут і контролюватиме його виконання, обиратиме членів та голову правління, ревізійну комісію тощо. До Наглядової ради мають входити по одному представнику від депутатських фракцій і груп Верховної Ради України поточного скликання та дев'ять членів від всеукраїнських громадських об'єднань (далі – ВГО), основний вид діяльності яких пов'язаний зі сферами освіти, науки, фізичного виховання та спорту, журналістики, правового захисту, захисту інтересів дітей та молоді, творчості, місцевого самоврядування, захисту прав осіб із особливими потребами.

Члени Наглядової ради обиратимуться з представників ВГО на конференціях шляхом рейтингового голосування окремо за кожним видом діяльності.

Регуляторний орган звернувся до громадських рад при Національній раді, Державному комітеті телебачення і радіомовлення України, Міністерстві культури України, Міністерстві молоді та спорту України, Міністерстві освіти і науки України, Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини з проханням

делегувати представників до Громадської комісії. До неї увійшло 18 представників громадськості, які провели оцінку поданих документів ВГО щодо відповідності їх Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України».

Громадська комісія подала до Національної ради перелік об'єднань, які рекомендуються для допуску до участі в конференціях, окремо за кожним видом діяльності. Із 82 організацій, заяви від яких надійшли, було рекомендовано для допуску 57.

Національна рада, врахувавши позицію Громадської комісії, своїм рішенням затвердила перелік ВГО, які братимуть участь у конференціях. Також було опрацьовано документи кандидатів і надано висновки щодо них.

Конференції з усіх сфер діяльності планувалося провести у січні-лютому 2015 року. Однак, зважаючи на розгляд парламентом законодавчих змін, зокрема і щодо порядку обрання Наглядової ради НСТУ, їх проведення відтерміновано до створення юридичної особи НСТУ.

Відкритість та залучення громадськості до співпраці в усіх важливих напрямках стало характерною ознакою діяльності нового складу Національної ради. Це відобразилося також і в створенні нового структурного підрозділу Національної ради – відділу зв'язків з громадськими організаціями, громадськістю та діяльності суспільного мовлення.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Національна рада залучена до реалізації Плану дій Ради Європи для України на 2011–2014 роки, в рамках якого виконувалися два проекти: спільний проект Ради Європи і Уряду Канади «Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі» та програма Європейського Союзу і Ради Європи «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні».

На виконання заходів першого з них співпраця спрямовувалася на подальше наближення нормативно-правової бази та регуляторної практики до міжнародних стандартів, підвищення професійних та етичних стандартів у журналістиці, розвиток потенціалу ЗМІ, вивчення кращих європейських практик переходу від державного до суспільного мовлення.

Зокрема, здійснювалися консультації, створювалися робочі групи за участі європейських фахівців із питань, що стосуються ролі регулятора у процесі створення Наглядової ради НСТУ.

Крім того, зарубіжні медіа-експерти залучалися до обговорення питань імплементації Європейської Конвенції про транскордонне

телебачення в рамках міжнародної Конференції «Європейські стандарти надання послуг транскордонного мовлення та свобода отримання і передачі інформації в Україні».

У рамках програми «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні», 1 жовтня 2014 року відбулася міжнародна Конференція «Розвиток інформаційного суспільства в Україні: виклики та пріоритети для реформ», на якій було обговорено необхідність запровадження комплексних реформ у інформаційній сфері, наближення законодавства у сфері ЗМІ до європейської нормативно-правової бази, зокрема, Директиви Європейського Парламенту та Ради Європи про аудіовізуальні медіа послуги 2010/13/ЄС від 10 березня 2010 року, та забезпечення сталого утвердження європейських стандартів в Україні.

У рамках цієї спільної програми проведено також низку консультацій із залученням експертів Ради Європи під час розробки проекту Плану розвитку телерадіоінформаційного простору з метою його наближення до європейських стандартів.

У 2014 році завершився термін виконання Плану дій Ради Європи для України на 2011–2014 роки. Спільно з Радою Європи розпочато підготовку проекту нового Плану дій з 2015 по 2017 роки, спрямованого, зокрема, на підтримку реформ у сфері ЗМІ в нашій країні.

У жовтні 2014 року згідно з «Положенням про представників України в робочих органах Комітету міністрів Ради Європи» першого заступника голови Національної ради призначено представником України у Керівному комітеті Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI). Основним завданням участі представника України в Керівному комітеті є співпраця у виробленні спільних підходів щодо формування загальноєвропейських стандартів у галузі ЗМІ, до розвитку інформаційного простору в сучасному вимірі, дотримання свободи слова та гендерної рівності, свободи висловлювань у Інтернеті, захисту персональних даних і дотримання вільного доступу до інформації та захисту журналістів.

Упродовж звітнього періоду тривала співпраця Національної ради з європейськими інституціями у сфері телерадіомовлення у рамках Європейської платформи регуляторних органів (The European Platform of Regulatory Authorities, EPRA). Делегації від Національної ради брали участь у чергових засіданнях EPRA, які відбулися у червні 2014 року в місті Будва (Чорногорія) на запрошення Агенції з питань електронних ЗМІ Чорногорії та у жовтні 2014 року в Тбілісі (Грузія) на запрошення Національної комісії з питань комунікації Грузії.

На засіданнях EPRA обговорювалися актуальні питання регулювання телерадіомовлення в країнах Європи, зокрема, протидія інформаційній

агресії як у традиційних, так і в конвергентних медіа, забезпечення незалежності регуляторних органів та сприяння розвитку медіа-грамотності.

Також делегація Національної ради брала участь у щорічному засіданні

Форуму регуляторних органів із питань телерадіомовлення країн Причорноморського регіону (BRAAF), яке відбулося у вересні 2014 року в Баку, на запрошення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення Азербайджану.

Діяльність цього об'єднання спрямована на здійснення координації та співробітництва між регуляторними органами регіону, обмін інформацією та досвідом щодо нагальних питань розвитку телерадіомовлення і широкого спектру сучасних аудіовізуальних викликів. Особливу увагу приділено обговоренню проблем протидії інформаційній агресії Російської Федерації проти України. Делегати від Національної ради розповіли про заходи, які використовуються в Україні з метою захисту національного інформаційного простору.

У 2014 році здійснювалася взаємодія з представниками Місії БДПЛ ОБСЄ зі спостереження за позачерговими виборами Президента України та позачерговими виборами до Верховної Ради України. Національна рада всебічно сприяла діяльності Місії іноземних спостерігачів. За результатами співпраці Місії БДПЛ ОБСЄ надали висновки та рекомендації щодо подальшого вдосконалення виборчого процесу відповідно до зобов'язань у рамках ОБСЄ та інших стандартів у сфері демократичних виборів і посилення ролі регулятора у процесі нагляду за висвітленням перебігу передвиборчої кампанії.

Національна рада залучалася до обговорення ролі, яку вона відіграє у передвиборчих кампаніях, під час відкритих зустрічей Місії БДПЛ ОБСЄ зі спостереження за виборами за участі членів Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї НАТО та представників ЗМІ, громадських об'єднань, державних установ і співробітників посольств в Україні.

Крім того, представник Національної ради у складі офіційної делегації від України взяв участь у щорічній оглядовій нараді ОБСЄ з проблематики людського виміру, яка відбулася у Варшаві (Республіка Польща) з 22 вересня по 3 жовтня 2014 року.

Ключовою темою обговорення тематичної сесії «Фундаментальні свободи, включаючи свободу висловлювань, незалежні ЗМІ та вільний доступ до інформації, включаючи захист журналістів під час виконання обов'язків під час службових відряджень до регіонів підвищеного ризику та

роль громадянського суспільства у захисті прав людини» стало питання інформаційної безпеки.

Активна участь представника регуляторного органу в цій нараді дала можливість відкрито протистояти проявам антиукраїнської пропаганди та публічно представити підходи України до питань безпеки. Було привернуто увагу міжнародного співтовариства до відкритої інформаційної війни, що ведеться проти України. Також міжнародну спільноту поінформовано про заходи, які вживаються Національною радою щодо припинення порушень російськими медіа законодавства та Конституції України, Європейської Конвенції про транскордонне телебачення і Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод.

Відповідні пропозиції внесено до проекту Плану заходів за результатами щорічної оглядової наради ОБСЄ на виконання зобов'язань у людському вимірі (на період 2014–2015 рр.). Зокрема, вони спрямовані на сприяння формуванню позитивного міжнародного іміджу України та розвитку служби іномовлення, дотримання тимчасового припинення ретрансляції деяких російських програм та створення умов для належного розвитку вітчизняного теле- та кіновиробництва.

Іншою платформою для обговорення питань інформаційної безпеки була міжнародна конференція «Телебачення і радіомовлення: поточні виклики», яка відбулася у Вільнюсі 29 жовтня 2014 року за участі представників Латвії, Литви, Естонії, Польщі та України на запрошення Національної комісії з питань телерадіомовлення Литви за сприяння Сейму Литовської Республіки.

За результатами обговорення представленого українського досвіду протидії зовнішній інформаційній агресії учасники дійшли висновку, що питання захисту від пропаганди та інформаційної агресії є важливим не лише для України. А отже, необхідно розвивати співпрацю між країнами для вироблення загальних підходів щодо протидії загрозам, створювати ефективні методи захисту інформаційного простору від поширення російськими каналами матеріалів, які шкодять суспільним інтересам країн Східної Європи.

Було наголошено на необхідності забезпечення балансу між свободою медіа, медіа-плюралізмом, важливістю гарантування безпеки та стабільності держави як такої.

У листопаді 2014 року в Тбілісі (Грузія) відбулася 11 конференція ОБСЄ з питань медіа країн Південного Кавказу, присвячена суспільному телерадіомовленню за цифрової епохи. Вона організована Представником ОБСЄ з питань свободи засобів масової інформації Д. Міятович. На цьому заході репрезентовано досвід Національної ради щодо впровадження

суспільного телерадіомовлення в Україні. Зокрема йшлося про процедуру формування Наглядової ради НСТУ.

Упродовж звітнього періоду представники Національної ради брали участь у міжвідомчих засіданнях робочої групи з питань підготовки до Всесвітньої конференції радіозв'язку 2015 року (ВКР-15). Особлива увага приділялася пунктам 1.1 та 1.2 порядку денного ВКР-15 стосовно майбутнього використання смуг частот 694 – 790 МГц (другий цифровий дивіденд) під потреби рухомої радіослужби. Проблема полягає в тому, що більшість європейських країн повністю перейшла на цифрове наземне мовлення і зазначені смуги частот зазвичай розподіляються під потреби новітнього стандарту рухомого зв'язку (LTE). В Україні ж ситуація складається таким чином, що одночасно працюють і аналогові, і цифрові передавачі, що унеможлиблює ефективне використання національного радіочастотного ресурсу. Очікується, що на ВКР-15, яка відбудеться в Женеві у листопаді 2015 року, делегація Адміністрації зв'язку України порушить це питання та захистить інтереси вітчизняної радіомовної служби.

Національна рада 2014 року також проводила регулярні робочі зустрічі з представниками європейських структур, міжнародних організацій, посольств, журналістами та представниками закордонних ЗМІ з метою ознайомлення зі станом розвитку телерадіоінформаційного простору України та пріоритетними напрямками діяльності Національної ради.

РОЗРОБКА НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ПЛАНУ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ. ЗАВДАННЯ НА 2015 РІК

План розвитку національного телерадіоінформаційного простору затверджено рішенням Національної ради від 01.12.2010 року № 1684 (із змінами, внесеними згідно з рішеннями Національної ради від 14.12.2011 № 2874, від 26.12.2012 № 2561, від 11.12.2013 № 2338).

Виклики і загрози інформаційній безпеці, які з особливою гостротою постали перед українською державою у 2014 році та увиразнили необхідність дієвого захисту інформаційного поля країни, спонукали Національну раду виробити нові підходи до розвитку галузі.

Проект нової редакції цього документа ухвалено на засіданні регуляторного органу 24 грудня 2014 року та оприлюднено для громадського обговорення. Він визначає порядок розширення каналів, мереж мовлення, телемереж, багатоканальних телемереж і механізми зміцнення інформаційної безпеки на території України.

Найважливішою проблемою інформаційної безпеки України є відсутність ефективної системи та способів захисту її телерадіоінформаційного простору, від яких залежать передумови збереження територіальної цілісності країни, побудови демократичного суспільства. Крім цього, відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» територія Автономної Республіки Крим та м. Севастополь віднесено до тимчасово окупованої території. Діяльність на цій території визначається Законом України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України». З причин, наведених у законі, питання діяльності ліцензіатів у сфері телебачення і радіомовлення на території ВЕЗ «Крим» не врегульовано.

Важливими проблемами інформаційної безпеки також є: безліцензійна діяльність провайдерів програмної послуги; бездозвільна ретрансляція програм/передач у розважальних закладах, готелях, ресторанах тощо; порушення авторських та суміжних прав на програмний продукт; неконтрольована реалізація карток доступу до програм зарубіжних супутникових ДТН-платформ; неправомірний (піратський) спосіб зламу кодування провайдером задля безкоштовного доступу до програм (кардшаринг).

У Плані розвитку викладено основні напрями діяльності регулятора з вирішення проблеми створення цілісної мережі мовлення Українського радіо в діапазоні частот 87,5–108 МГц із максимальним охопленням території та населення України, враховуючи високу ймовірність створення неприпустимих радіозавад діючим засобам аналогового звукового мовлення, аналогового телевізійного мовлення на 4-5 телевізійних каналах і діючим засобам спеціальних користувачів, що зумовило фактичну вичерпаність радіочастотного ресурсу.

Підписання Україною Регіональної угоди «Женева-06» щодо завершення до 17 червня 2015 року переходу телерадіомовлення на цифровий стандарт вимагає від Національної ради прийняття дієвих рішень і заходів у цьому напрямку. Гальмує процес завершення переходу телебачення до цифрового стандарту відсутність національного стандарту цифрового телевізійного мовлення, методики вимірювання покриття території сигналом цифрового мовлення та плану поетапного вимкнення аналогових засобів мовлення.

Проблемним питанням у реалізації програми впровадження цифрового телерадіомовлення є також недостатній рівень насиченості населення перетворювачами цифрового сигналу. Потребують

першочергового вирішення питання забезпечення регіональних і місцевих мовників ліцензіями на цифрове мовлення, з огляду на відсутність вільного радіочастотного ресурсу та стрімкий розвиток сучасних технологій широкосмугового доступу в смузї радіочастот «цифрового дивіденду». Окремий розділ Плану розвитку присвячено саме подальшим шляхам і заходам регуляторного органу для вирішення проблем впровадження цифрового телевізійного мовлення упродовж наступного року.

Актуальним для телерадіопростору України є розвиток національних супутникових каналів мовлення. У Плані розвитку визначено заходи регуляторного органу зі створення національної супутникової системи зв'язку та мовлення, яка має відігравати важливу роль у формуванні політики захисту інформаційного простору держави.

Зважаючи на те, що зарегульованість системи діяльності провайдерів програмної послуги не дає їм можливості бути максимально наближеним до потреб глядача, Національна рада у Положенні про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги передбачила певну дерегуляцію діяльності цих ліцензіатів. Однак збереження підходу протекціонізму щодо поширення програм вітчизняного виробництва залишається незмінним пріоритетом діяльності конституційного органу. Підходи до спрощення регуляторної діяльності та формування програмної концепції добору програм для абонентів визначені окремими розділами Плану розвитку.

Один із розділів цього документа висвітлює питання створення НСТУ. Оскільки Національна рада відіграє важливу роль в обранні наглядового органу та забезпеченні радіочастотним ресурсом двох загальнонаціональних телевізійних каналів і трьох загальнонаціональних радіоканалів. У Плані розвитку визначено заходи для реалізації зазначених завдань.

Окрема частина Плану розвитку присвячена вирішенню проблемних питань формування програмної концепції мовлення телерадіоорганізацій. Наявність єдиного, обґрунтованого та прозорого розуміння наявної і нової термінології вкрай необхідне для визначення критеріїв формування програмної концепції мовлення. З цією метою Національна рада здійснюватиме заходи щодо дерегуляції та спрощення процедури ліцензування мовлення, зокрема, перегляне зміст бланку ліцензії на мовлення і розробить відповідне положення.

Також Національна рада сприятиме:

- змістовому наповненню та пропорційному співвідношенню форматів мовлення у кожному з територіальних сегментів телерадіоінформаційного простору;
- впровадженню державної політики протекціонізму щодо поширення програм і передач вітчизняного виробництва;

- створенню умов для забезпечення культурних та інформаційних потреб громадян України та національних меншин, а також потреб етнічних українців, які живуть за межами України;
- реалізації прав на інформацію, на вільне і відкрите обговорення суспільно важливих проблем із застосуванням телебачення і радіомовлення;
- недопущенню в інформаційних та інших телерадіопрограмах закликів до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства і жорстокості, розпалювання расової, національної та релігійної ворожнечі або позитивного їх подання (трактування), вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини;
- забезпеченню ідеологічного і політичного плюралізму у сфері аудіовізуальних засобів масової інформації; розвитку суспільного, громадського, освітнього, культурологічного мовлення; забезпеченню доступу до інформації особам з особливими потребами; забезпеченню прав національних меншин.

З метою максимального територіального охоплення каналами, мережами мовлення та телемережами кожної з територіальних категорій, запровадження цифрового мовлення та відповідного технологічного переоснащення діючих каналів і мереж мовлення, для об'єктивної оцінки стану мовлення ліцензіатів та його доцільності у кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного простору Національна рада, за умови відповідного фінансування, планує здійснити ґрунтовний аналіз ліцензійної діяльності вітчизняних загальнонаціональних, регіональних, місцевих та закордонних мовників, результати якого стануть основою для визначення пріоритетів на наступний період.

У процесі розбудови каналів мовлення та ліцензування надаватиметься перевага телерадіоорганізаціям, які виробляють і поширюють соціально важливі програми (інформаційні, соціально-політичні, дитячі тощо), програми власного й вітчизняного виробництва, задовольняють інформаційні потреби національних меншин та забезпечують свободу слова.

ВИСНОВКИ

Зміни в країні, які відбулися упродовж цього року, засвідчили, що ефективно вирішення найгостріших проблем можливе лише за умови консолідації зусиль державних структур і всього громадянського суспільства.

Беззаперечним є той факт, що норми чинного законодавства передбачені для мирного часу, і вони не враховують викликів сьогодення. Процедура застосування санкцій, регламентованих Законами України «Про телебачення і радіомовлення» та «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», не дозволяє оперативно реагувати на виявлені порушення та вживати відповідних заходів із їх припинення.

Сфера телебачення і радіомовлення пов'язана саме з поширенням інформації, здійснення державного регулювання та нагляду не повинно обмежуватися загальними вимогами. Суттєву роль відіграє активна громадська позиція телерадіоорганізацій та саморегулювання галузі. На спільних зустрічах із телерадіоорганізаціями Національна рада неодноразово наголошувала на їх ролі в суспільному житті, формуванні свідомості громадян.

Незважаючи на те, що більшість вітчизняних медіа як ніколи підтримують українську державу у її становленні, все ж саморегулювання галузі не відбувається. З метою захисту інформаційної безпеки виникає необхідність у розширенні повноважень Національної ради. Це дозволить у разі виявлення порушень застосовувати санкції, зокрема накладати штрафи та призупиняти дію ліцензій. Посилення наглядових функцій дасть змогу не тільки карати порушників, а й упереджувати порушення та наповнювати Державний бюджет.

Законодавчого врегулювання потребує питання відкритості даних стосовно кінцевого власника або вигодонабувача ліцензіата. Це вкрай важливо в умовах ведення інформаційної війни та можливості використання телерадіоорганізацій з метою поширення матеріалів, що можуть загрожувати національній безпеці та територіальній цілісності України.

Здійснення регуляторним органом офіційного моніторингу, як однієї з головних функцій для забезпечення ефективного нагляду за дотриманням ліцензіатами законодавчих вимог та умов ліцензій, ускладнювалося тим, що з 2005 року обладнання моніторингових центрів у Києві та областях не оновлювалося. Збільшення ресурсу моніторингового центру та встановлення нового устаткування дозволить вирішити проблему запису, архівації, що

забезпечить ефективний аналіз програмного наповнення ефіру телерадіокомпаній.

Наступного року одним із найважливіших завдань регулятора є затвердження національних стандартів цифрового наземного ефірного телебачення DVB-T2 та методики вимірювання покриття території сигналом цифрового мовлення. Відсутність таких стандартів вимірювання цифрового покриття ставить під загрозу процес переходу на цифрове мовлення, а відтак, виконання міжнародних зобов'язань України відповідно до Угоди «Женева 2006».

Національна рада звернулася до міжнародних організацій за підтримкою та сприянням в організації розробки такої методики, оскільки вона є необхідним інструментом для впровадження цифрового мовлення, вироблення вимог і стандартів до технічного обладнання, забезпечення високої якості мовлення, оцінки покриття цифрового сигналу, поетапного відключення аналогового мовлення.

У звіті Національної ради означено проблемні питання, що стосуються не лише функціонування вітчизняної телерадіоінформаційної галузі, а й загалом захисту національної безпеки держави. Тому їх вирішення можливе лише за підтримки Глави держави і Верховної Ради України.

ДОДАТКИ

Відновлення мовлення українських телерадіоорганізацій на захоплені території Донецької і Луганської областей

№	Телерадіоорганізація мовник	Частота/канал мовлення	Місце встановлення передавача	Примітки
	ТОВ "ТРК "Експрес-Інформ"	21 ТВК, 5 кВт	м. Волноваха Донецької області	«5 канал» мовлення на Донецьк
	ТОВ «Новини – ТВ»	33 ТВК	м. Лисичанськ Луганської області	
	ТОВ Незалежна ТРК «ІРТА»	Мережа телеканалів Луганської ОДТРК	у смт Троїцьке, м. Стаханов, м. Краснодон, смт Біловодськ, м. Перевальськ, смт Білокуракине, смт Марківка, м. Кремінна, м. Попасна, с-ще Сосновий Сватівського району та с. Зоринівка Міловського району Луганської області	ретрансляція програм ПрАТ ТРК «Люкс», м. Львів, (телеканал «Новини 24»)
	ТРК «Студія «1+1»	41 ТВК 5 кВт	м. Волноваха Донецької області	мовлення на м. Донецьк
	ТРК «Студія «1+1»	37 ТВК 1 кВт	м. Артемівськ	
	ТОВ «ТРК «Україна»	8 ТВК 1 кВт	м. Волноваха Донецької області	мовлення на м. Донецьк
	ТОВ «Телебачення «Капрі»	50 ТВК	м. Красноармійськ	збільшення потужності передавача до 2 кВт
	ТОВ ТРК «Праймедіа»	103,1 МГц	м. Костянтинівка	«Радіо 24»
	ТОВ ТРК «Праймедіа»	96,5 МГц	м. Волноваха Донецької області	«Радіо 24» мовлення на м. Донецьк
	ТОВ «ТРК «Радіо–Ера»	101,0 МГц	м. Краматорську	мовлення на м. Донецьк
	«Русское радио – Україна»	104,8 FM	селища Широкого Луганської області	мовлення на Луганськ
	«Русское радио – Україна»	97,0 МГц	м. Волноваха Донецької області	мовлення на Донецьк

Загальнонаціональні аналогові ефірні телемережі

№ зп	Суб'єкт інформаційної діяльності	Логотип	Кількість частотних присвоєнь
1	Національна телекомпанія України, м. Київ	«Перший»	467
2	ТОВ «ТРК «ЕРА», м. Київ	«Ера»	488
3	ТРК «Студія «1+1» у формі ТОВ, м. Київ	«1+1»	404
4	ПрАТ «Телеканал «Інтер», м. Київ	«ІНТЕР»	389
5	ТОВ «МКТ «ICTV», м. Київ	«зірка ICTV»	94
6	ТОВ «Новий канал», м. Київ	«Н»	92
7	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«Україна»	105
8	ПрАТ «Міжнародний Медіа Центр-СТБ», м. Київ	«С - Можливо все!»	70
9	ПрАТ «ТК «ТЕТ», м. Київ	«ТЕТ»	87
10	ТОВ «Телестудія «Служба інформації», м. Київ	«НТН»	84
11	ТОВ «Телеодин», м. Київ	«М1»	48
12	ТОВ «ТРК «Експрес-Інформ», м. Київ	«5 канал чесних новин»	40
13	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ», м. Київ	«5»	31
14	ТОВ «ТРО «Мульти Медіа Сервіс», м. Київ	«K1»	27
15	ТОВ «Телеканал «Тоніс», м. Київ	«tonis»	26
Загалом для 14 аналогових телемереж задіяні – 1964 частотних присвоєнь			

Загальнонаціональні цифрові телемережі у складі МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5

№ зп	Суб'єкт інформаційної діяльності	Логотип	Кількість частотних присвоєнь
1	Національна телекомпанія України, м. Київ	«Перший»	166
2	ТРК «Студія «1+1» у формі ТОВ, м. Київ	«1+1»	166
3	ПрАТ «Телеканал «Інтер», м. Київ	«ІНТЕР»	166
4	ТОВ «МКТ «ICTV», м. Київ	«зірка ICTV»	166
5	ТОВ «Новий канал», м. Київ	«Н»	166
6	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«Україна»	166
7	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«Індиго TV»	166
8	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«НЛЮ.TV»	166
9	ПрАТ «Міжнародний Медіа Центр-СТБ», м. Київ	«С - Можливо все!»	166
10	ПрАТ «ТК «ТЕТ», м. Київ	«ТЕТ»	166
11	ТОВ «Телестудія «Служба інформації», м. Київ	«НТН»	166
12	ТОВ «Телеодин», м. Київ	«М1»	166
13	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ», м. Київ	«5»	166
14	ТОВ «ТРО «Мульти Медіа Сервіс», м. Київ	«K1»	166
15	ТОВ «Телеканал «Тоніс», м. Київ	«tonis»	166
16	ТОВ «ТРК «Кіно ТВ», м. Київ	«Ентер-фільм»	166
17	ТОВ «Музичне телебачення», м. Київ	«ZOOM»	166
18	ТОВ «Телеканал «МЕГА», м. Київ	«М»	166
19	ТОВ «ТРК «Музика ТВ», м. Київ	«ПІКСЕЛЬ TV»	166
20	ТОВ «Тотвельд», м. Київ	«XSPORT»	166
21	ТОВ «Телеканал «K2», м. Київ	«K2»	166
22	ТОВ «Реал Істейт-ТВ», м. Одеса	«2+2»	166

23	ТОВ «ТРК «Нові комунікації», м. Київ	«Dobro»	166
24	ТОВ «Голдберрі», м. Київ	«ЕСПРЕСО TV»	166
25	ТОВ «ТРК «Погода ТБ», м.Київ	«BUSINESS»	166
26	ТОВ «Банківське телебачення», м. Київ	«БТБ»	166
27	ТОВ «Корона Санрайс», м. Київ	«ВІНТАЖ ТВ»	166
28	ТОВ «Аспера 2011», м. Київ	«ЕСКУЛАП- TV»	166

Регіональні аналогові ефірні телемережі

№ зп	Суб'єкт інформаційної діяльності	Логотип	Кількість частотних присвоєнь
1	ТОВ «Телеканал «МЕГА», м. Київ	«М»	29
2	ДП «ТРК «Стерх» ТОВ «Природні інвестиції», м. Дніпропетровськ	«11 канал»	3
3	ПАТ «ТРК «Люкс», м. Львів	«24»	4
4	ТОВ «Гравіс», м. Київ	«ПЛЮСПЛЮС»	11
5	ТОВ «Гравіс-Кіно», м. Київ	«2+2»	18
6	Чернівецька ОДТРК, м. Чернівці	«БУКОВИНА»	2
7	ТОВ «ТРК «ТелеРадіоСвіт», м. Київ	«ТВі»	5
8	ТОВ «ТС «Астра-ТБ», м. Гірник Донецької області	«КРТ»	5
9	ДП «ТРК «Аверс» ВАТ «Корпорація «Аверс», м. Луцьк	«АВЕРС»	4
10	КП «Телерадіоагентство «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради, м. Чернігів	одноголовий орел з мечем	6
11	ПрАТ «Телевізійна служба Дніпропетровська», м. Дніпропетровськ	«34»	2
12	ПП «Інформаційна студія «Полісся-TV», м. Луцьк	«п»	3
13	ПП «ТРК «РАІ», м. Бурштин Івано-Франківської області	«РАІ»	1
14	ТОВ «TV-4», м. Тернопіль	«4tv»	4
15	ТОВ «Запорізька незалежна ТРК «ТВ-5», м. Запоріжжя	«ТВ-5»	6
16	ТОВ «Незалежна ТРК «ІРТА», м. Луганськ	«ІРТА»	4
17	ТОВ «ТРК «Відікон», м. Суми	«V» (Відікон)	6
18	ТОВ «ТРК «ІТВ», м. Сімферополь	«ІТВ»	1
19	ТОВ «Медіагруп «ФМ», м. Сімферополь	«ТВ FM»	3
20	ТОВ «Чорноморська телерадіокомпанія», м. Сімферополь	стилізоване зображення сонця та хвилі	17
21	ДТРК Крим, м. Сімферополь	«КРЫМ»	39
22	Міське КП інформаційно-телевізійне агентство «ВІТА», м. Вінниця	дві динамічні назви VITATV VITATB	1
23	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«ДОНБАС»	1
24	ДП ТРК «Мукачеве («М-студіо»)» виробничо-комерційного ТОВ «Продюсер», м. Мукачеве Закарпатської області	«MS»	3
25	ПМП «ТРК «Данію», с. Баранинці Ужгородського району	«21»	1
26	ТОВ «ТРК «Регіональна телевізійна система», м. Луганськ	«ЛОТv24»	18
27	ТОВ «ТРК «Град», м. Іллічівськ Одеської області	«ГРАД»	4
28	ПАТ «Інформаційне Агенство "Репортер», м. Одеса	«РЕПОРТЕР»	1

29	ТОВ «ТРК ОНЮА «Академія», м. Одеса	«АКАДЕМІЯ»	1
30	ТОВ «ТРК «Академ-TV», м. Суми	«АТv»	1
31	Чернігівська ОДТРК, м. Чернігів	«Чернігівська ОДТРК Сівер-ЦЕНТР»	6
32	ТОВ «ТРК «Вікка», м. Черкаси	«ВІККА»	1
33	ДО «Вінницька ОДТРК «ВІНТЕРА», м. Вінниця	«ВДТ»	18
34	Волинська ОДТРК, м. Луцьк	«ВТ»	4
35	Дніпропетровська ОДТРК, м. Дніпропетровськ	«Д»	5
36	Донецька ОДТРК, м. Донецьк	«27 канал»	1
37	Житомирська ОДТРК, м. Житомир	стилізоване зображення колосу	12
38	Закарпатська ОДТРК, м. Ужгород	«m 1» («Тиса один»)	11
39	Запорізька ОДТРК, м. Запоріжжя	«Запоріжжя»	8
40	Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина», м. Івано-Франківськ	галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла	15
41	Державна організація «Київська державна регіональна ТРК», м. Київ	«ЦК»	6
42	Кіровоградська ОДТРК, м. Кіровоград	стилізована літера «К»	14
43	Державна організація «Луганської ОДТРК», м. Луганськ	«ЛОТ»	18
44	Львівська ОДТРК, м. Львів	«трк ЛЬВІВ»	1
45	Миколаївська ОДТРК, м. Миколаїв	«ТМ»	16
46	Одеська ОДТРК, м. Одеса	зображення вітрила	13
47	Державна організація «Полтавська ОДТРК «Лтава», м. Полтава	«Лтава»	11
48	Рівненська ОДТРК, м. Рівне	«РТБ»	2
49	Сумська ОДТРК, м. Суми	"Р" "Т" "С" (перші літери від слів «Регіональне Телебачення Сумщини»)	2
50	Тернопільська ОДТРК, м. Тернопіль	«ТТБ»	4
51	Харківська ОДТРК, м. Харків	«ОТБ»	7
52	Херсонська ОДТРК «Скіфія», м. Херсон	«Скіфія»	6
53	Хмельницька ОДТРК «Поділля-Центр», м. Хмельницький	«Поділля-Центр»	8
54	Черкаська ОДТРК, м. Черкаси	«Рось»	12
55	Виробниче МП «Горизонт», м. Первомайський Харківської області	«Горизонт-TV»	1
56	ТОВ ТРК «Міст ТБ», м. Львів	«ZIK»	13
57	ОА «Вінницька громадська ТРК «Вінничина», Вінниця	стилізована літера «В» на білому фоні на напис «Вінничина»	1
58	ТОВ «ТРК «Рівне 1», м. Рівне	«Рівне 1»	1
59	Державна організація «Новгород-Сіверська регіональна державна ТРК «Сіверська», м. Новгород-Сіверський Чернігівської області	«ТС»	1
60	ДП «Дитяче телевізійне агентство», м. Хмельницький	«33 канал»	1
61	ТОВ «Скіф-2», м. Костянтинівка Донецької області	перевернута літера «С»	1
62	Обласне об'єднання «Луганське кабельне телебачення», м. Луганськ	«ЛКТ»	1
Всього			425

Регіональні цифрові телемережі у складі МХ-5

№ зп	Суб'єкт інформаційної діяльності	Логотип	Кількість частотних присвоєнь
1	ДП «ТРК «Стерх» ТОВ «Природні інвестиції», м. Дніпропетровськ	«11 канал»	2
2	ПАТ «ТРК «Люкс», м. Львів	«24»	1
3	ТОВ «Ариадна ТВ», м. Київ	ТОВ «Ариадна ТВ» емблема «112 УКРАЇНА»	36
4	ТОВ «Лідер ТВ», м. Київ	ТОВ «Лідер ТВ» емблема «112 УКРАЇНА»	34
5	ТОВ «Новий формат ТВ», м. Київ	ТОВ «Новий формат ТВ» емблема «112 УКРАЇНА»	35
6	ТОВ «Партнер ТВ», м. Київ	ТОВ «Партнер ТВ» емблема «112 УКРАЇНА»	23
7	ТОВ «ТВ Вибір», м. Київ	ТОВ «ТВ Вибір» емблема «112 УКРАЇНА»	24
8	Чернівецька ОДТРК, м. Чернівці	«БУКОВИНА»	2
9	ДП «ТРК «Аверс» ВАТ «Корпорація «Аверс», м. Луцьк	«АВЕРС»	6
10	ПрАТ «Телевізійна служба Дніпропетровська», м. Дніпропетровськ	«34»	12
11	ПП «ТРК «РАІ», м. Бурштин Івано-Франківської області	«РАІ»	4
12	ТОВ «TV-4», м. Тернопіль	«4tv»	5
13	ТОВ «Запорізька незалежна ТРК «ТВ-5», м. Запоріжжя	«ТВ-5»	5
14	ТОВ «Незалежна ТРК «ІРТА», м. Луганськ	«ІРТА»	8
15	ТОВ «ТРК «Відікон», м. Суми	«V» (Відікон)	1
16	ТОВ «ТРК «ІТВ», м. Сімферополь	«ІТВ»	17
17	ДТРК Крим, м. Сімферополь	«КРЫМ»	18
18	Міське КП інформаційно-телевізійне агентство «ВІТА», м. Вінниця	дві динамічні назви VITATV VITATB	5
19	ТОВ «ТРК «Україна», м. Донецьк	«ДОНБАС»	7
20	ПрАТ «Медіагруп нові проекти», м. Краматорськ Донецької області	стилізоване зображення «ВІПТВ»	5
21	ДП ТРК «Мукачево («М-студіо»)» виробничо-комерційного ТОВ «Продюсер», м. Мукачеве Закарпатської області	«MS»	6
22	ПМП «ТРК «Данію», с. Баранинці Ужгородського району	«21»	6
23	ТОВ «ТРК «Регіональна телевізійна система», м. Луганськ	«ЛОТv24»	9
24	ТОВ «Коледж преси та телебачення», м. Миколаїв	«ТАК TV»	5
25	ПАТ «Інформаційне Агенство "Репортер», м. Одеса	«РЕПОРТЕР»	9
26	ТОВ «ТРК ОНЮА «Академія», м. Одеса	«АКАДЕМІЯ»	9
27	ТОВ «ТРК «Академ-ТВ», м. Суми	«АТv»	5
28	Чернігівська ОДТРК, м. Чернігів	«Чернігівська ОДТРК Сівер-ЦЕНТР»	6

29	ТОВ «ТРК «Вікка», м. Черкаси	«ВІККА»	8
30	ДО «Вінницька ОДТРК «ВІНТЕРА», м. Вінниця	«ВДТ»	5
31	Волинська ОДТРК, м. Луцьк	«ВТ»	6
32	Дніпропетровська ОДТРК, м. Дніпропетровськ	«Д»	12
33	Донецька ОДТРК, м. Донецьк	«27 канал»	7
34	Житомирська ОДТРК, м. Житомир	стилізоване зображення колосу	9
35	Закарпатська ОДТРК, м. Ужгород	«т 1» («Тиса один»)	6
36	Запорізька ОДТРК, м. Запоріжжя	«Запоріжжя»	5
37	Івано-Франківська ОДТРК "Карпати", м. Івано-Франківськ	«ОДТРК Івано-Франківськ»	4
38	Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина», м. Івано-Франківськ	галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла	5
39	Державна організація «Київська державна регіональна ТРК», м. Київ	«ЦК»	6
40	Кіровоградська ОДТРК, м. Кіровоград	стилізована літера «К»	7
41	Державна організація «Луганської ОДТРК», м. Луганськ	«ЛОТ»	9
42	Львівська ОДТРК, м. Львів	«трк ЛЬВІВ»	4
43	Миколаївська ОДТРК, м. Миколаїв	«ТМ»	5
44	Одеська ОДТРК, м. Одеса	зображення вітрила	9
45	Державна організація «Полтавська ОДТРК «Лтава», м. Полтава	«Лтава»	10
46	Рівненська ОДТРК, м. Рівне	«РТБ»	3
47	Сумська ОДТРК, м. Суми	"Р" "Т" "С" (перші літери від слів «Регіональне Телебачення Сумщини»)	5
48	Тернопільська ОДТРК, м. Тернопіль	«ТТБ»	5
49	Харківська ОДТРК, м. Харків	«ОТБ»	6
50	Херсонська ОДТРК «Скіфія», м. Херсон	«Скіфія»	6
51	Хмельницька ОДТРК «Поділля-Центр», м. Хмельницький	«Поділля-Центр»	4
52	Черкаська ОДТРК, м. Черкаси	«Рось»	8
53	ТОВ «ТРК «Херсон Плюс», м. Херсон	«Херсон Плюс»	6
54	Виробниче МП «Горизонт», м. Первомайський Харківської області	«Горизонт-TV»	2
55	ОА «Вінницька громадська ТРК «Вінничина», Вінниця	стилізована літера «В» на білому фоні на напис «Вінничина»	5
56	ТОВ «Слово Волині», м. Луцьк	«СВ»	6
57	ТОВ «ТРК «Рівне 1», м. Рівне	«Рівне 1»	2
58	ТОВ «Редакція газети «Україна – Центр», м. Кіровоград	зображення представлене сплетінням літер латиниці «С» зеленого кольору та «U» білого кольору	6
59	ТОВ «Телевізійні кабельні мережі «Всесвіт», м. Первомайськ Миколаївської області	«Твій Всесвіт»	2
60	ТОВ «Чернівецький промінь», м. Чернівці	«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ПРОМІНЬ (комбіноване)»	2
61	Державна організація «Новгород-Сіверська регіональна державна ТРК «Сіверська», м. Новгород-Сіверський Чернігівської області	«ТС»	1
62	ДП «Дитяче телевізійне агентство», м. Хмельницький	«33 канал»	4

63	ТОВ «Місто ТБ», м. Чернівці	«Місто ТБ»	2
64	ТОВ «Скіф-2», м. Костянтинівка Донецької області	перевернута літера «С»	2
65	Обласне об'єднання «Луганське кабельне телебачення», м. Луганськ	«ЛКТ»	2

Загальнонаціональні мережі ефірного радіомовлення

№ з/п	Програма суб'єкта інформаційної діяльності	Позивні	Кількість частотних присвоєнь	Загальна потужність мережі (кВт)
1	НРКУ (УР-1), м. Київ	«Українське радіо»	179	3555,32
2	НРКУ (УР-2), м. Київ	«Українське радіо»	102	1330,55
3	НРКУ (УР-3), м. Київ	«Українське радіо»	15	1557,4
4	ТОВ «ТРК «НБМ-Радіо», м. Київ	«Ретро ФМ»	58	41,75
5	ТОВ «ТРК «Радіо-Ера», м. Київ	«Радіо-Ера FM»	46	28,65
6	ДП «Новий обрій», м. Київ	«Super Radio»	53	22,93
7	ТОВ «ТРК «Медіа Маркет», м. Київ	«ХІТ ФМ»	55	30,43
8	ПАТ «Наше радіо», м. Київ	«Наше радіо»	34	35,75
9	ТОВ «ТРО «Русское радио» – Україна», м. Київ	«Русское Радио»	39	23
10	ТОВ «ТРК «Клас», м. Київ	«Перець FM», «Стильное»	26	16,55
11	ТОВ «ТРК «Радіо Кохання», м. Київ	«Радіо Мелодія»	28	11,7
12	ДП «ТРО «Довіра», м. Київ	«АВТОРАДІО»	30	20,6
13	ПАТ «ТРК «Люкс», м. Львів	«Люкс ФМ»	20	16,1
14	ПАТ «РК «Гала», м. Київ	«Гала Радіо»	12	15,2
15	Українська корпорація телебачення і радіомовлення «ЮТАР», м. Київ	«KISS FM»	16	20,15
Всього			713	6726,08

Регіональні мережі ефірного радіомовлення

№ з/п	Суб'єкт інформаційної діяльності	Позивні	Кількість частотних присвоєнь
1	ТОВ «ТРК «Онiкс», м. Харків	«ПЕРЕЦЬ FM»	23
2	Волинська ОДТРК, м. Луцьк	«Волинь моя»	5
3	Державна організація «Вінницька ОДТРК «ВІНТЕРА», м. Вінниця	«В ефірі Вінницька обласна державна телерадіокомпанія ВІНТЕРА»	27
4	Державна організація «Київська державна регіональна телерадіокомпанія», м. Київ	«Радіо «Голос Києва»	5
5	Державна організація Луганська ОДТРК, м. Луганськ	«Говорить Луганське обласне	10

		радіо», «Пульс»	
6	Дніпропетровська ОДТРК, м. Дніпропетровськ	«В ефірі Дніпропетровське обласне радіо», «Другий канал обласного радіо»	5
7	Донецька ОДТРК, м. Донецьк	«Говорить Донецьк! В ефірі обласне радіо»	5
8	Дочірнє підприємство «ТРК «Центр», м. Сімферополь	«Лидер FM» (комбіноване)	5
9	ДТРК «Крим», м. Сімферополь	«Радіо Крим»	13
10	Житомирська ОДТРК, м. Житомир	«Говорить Житомирське обласне радіо», «Житомирська хвиля»	5
11	Закарпатська ОДТРК, м. Ужгород	«FM Тиса», інструментальне виконання приспіву пісні «Верховино, мати моя», автор М.Машкін	12
12	Запорізька ОДТРК, м. Запоріжжя	«Радіо Запоріжжя – FM»	9
13	Івано-Франківська ОДТРК «Карпати», м. Івано-Франківськ	інструментальний фрагмент пісні «Верховино, світку наш»	7
14	Кіровоградська ОДТРК, м. Кіровоград	Радіо «Скіфія- Центр»	9
15	Львівська ОДТРК, м. Львів	«Львівське радіо»	5
16	Миколаївська ОДТРК, м. Миколаїв	музичний фрагмент пісні «Місто над Бугом», «Радіоканал Миколаїв»	3
17	Одеська ОДТРК, м. Одеса	фрагмент пісні І.Дунаєвського «Пісня про Одесу»	12
18	Полтавська ОДТРК «Лтава», м. Полтава	«Ваша Хвиля», музичний фрагмент «Полтавського вальсу», композитор Пантелеймон Маліненко, «Над полтавським краєм білі голуби...»	13

19	ПП «Компанія «Нова хвиля», м. Київ	«ЛЮБИМОЕ РАДИО»	6
20	ПП «ТРК «Західна Столиця», м. Львів	«Західна Столиця»	3
21	ПП фірма «Лямін», м. Київ	«Радіо РОКС-Україна»	6
22	ПрАТ «Студія «Європозитив», м. Київ	«EUROPA PLUS»	13
23	Рівненська ОДТРК, м. Рівне	«Рівне ФМ», музичний фрагмент з пісні «Очерет мені був за колиску»	4
24	Сумська ОДТРК, м. Суми	«Слобода-FM», «Радіо Сумщини», «Говорять Суми»	8
25	Тернопільська ОДТРК, м. Тернопіль	«Знайди свою хвилю – радіо «Лад», фрагмент мелодії української народної пісні «Чом, чом земле моя?»	9
26	ТОВ «Євромюзік», м. Київ	«Радио Шансон»	3
27	ТОВ «Мюзік радіо», м. Київ	«Легкое и спокойное радио RELAX»	6
28	ТОВ «Раді.О», м. Одеса	«Просто Радіо»	5
29	ТОВ «Радіо FM», м. Донецьк	«Радіо РОКС- Україна»	2
30	ТОВ «Радіо Тернопіль», м. Київ	«Радіо Мелодія»	3
31	ТОВ «Радіо Шарманка», м. Київ	«Любимое радио»	11
32	ТОВ «Радіостанція «Великий Луг», м. Запоріжжя	«Радіо 24»	3
33	ТОВ «РК «Ностальжі», м. Запоріжжя	«Радіо Мелодія», «KISS FM»	6
34	ТОВ «Студія Артекс», м. Сімферополь	«Транс-М-Радіо»	11
35	ТОВ «ТРК «52 канал», м. Одеса	«Град»	4
36	ТОВ «ТРК «Аккерман», м. Білгород- Дністровський	«Аккерман FM», «Балта FM», «Любашівка FM», «Миколаївка FM», «Саврань FM»	5
37	ТОВ «ТРК «Галичина», м. Львів	«FM Галичина»	13
38	ТОВ «ТРК «Град», м. Іллічівськ	«FM 1перше радіо»	3
39	ТОВ «ТРК «ІФ Медіа-Груп», м. Київ	«Радіо Марія»	6

40	ТОВ «ТРК «Класик Радіо», м. Київ	«Радіо РОКС – Україна»	5
41	ТОВ «ТРК «Контакт», м. Запоріжжя	«Радіо Шансон»	3
42	ТОВ «ТРК «Львівська хвиля», м. Львів	«Львівська хвиля - радіо нашого міста»	3
43	ТОВ «ТРК «Нота», м. Харків	«Best FM»	2
44	ТОВ «ТРК «Пілот-Україна», м. Одеса	«Радіо Next»	5
45	ТОВ "ТРК "Шансон", м. Київ	«Радіо Шансон»	28
46	ТОВ Незалежна ТРК «ІРТА», м. Луганськ	«Ірта»	3
47	ТОВ ТРК «АРТА ПЛЮС», м. Донецьк	«Радіо «Класс»	8
48	ТОВ ТРК «Даяна Мастер», м. Донецьк	«KISS FM»	3
49	ТОВ ТРК «Праймедіа», м. Львів	«Радіо 24»	6
50	ТОВ ТРК «Радіо – Санна», м. Одеса	«Просто Радіо», «Гумор та пісні»	4
51	ТОВ фірма «Волинь», м. Київ	«Радіо Next»	8
52	Харківська ОДТРК, м. Харків	«Говорить Харків», музичний фрагмент пісні Марка Кармівського «Пісня про Харків»	3
53	Херсонська ОДТРК «Скіфія», м. Херсон	«Говорить радіо «Таврія», «Говорить Херсон. На першому національному працює обласне радіо»	4
54	Хмельницька ОДТРК «Поділля-центр», м. Хмельницький	«Радіо «Поділля – Центр», «Говорить Хмельницький»	9
55	Черкаська ОДТРК, м. Черкаси	«РОСЬ-ФМ»	4
56	Чернівецька ОДТРК, м. Чернівці	музичний твір «Позивні радіостанції «Буковина», фрагмент пісні Левка Дудківського «Краю мій, край»	7
57	Чернігівська ОДТРК, м. Чернігів	голосова аудіозаставка на мотив української народної пісні «Стоїть гора	4

		високая»	
Всього			412

Замовлення розробки висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом для потреб телерадіомовлення

	Радіомовлення		Телебачення		МІТРС	
	замовлено	отримано	замовлено	Отримано	замовлено	Отримано
зміна потужності	4	—	1	—	—	—
технічний перенос	—	—	—	—	—	—
зміна адреси	—	—	—	—	—	—
заміна каналу/частоти	—	—	—	—	—	—
Нові	37	27	—	—	—	—
ретранслятор	—	—	—	—	—	—
перехід на цифру	—	—	333	—	—	—

Стан замовлення розрахунку висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення у розрізі областей

№ п/п	Область	Замовлено висновків			Всього	Отримано висновків			Всього
		ТБ	РМ	МІТРС		ТБ	РМ	МІТРС	
1.	АР Крим	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Вінницька	25ц	1	—	26	—	1	—	—
3.	Волинська	10ц	—	—	10	—	—	—	—
4.	Дніпропетровська	8ц	3	—	11	—	—	—	—
5.	Донецька	9ц	3	—	12	—	1	—	—
6.	Житомирська	7ц	1	—	8	—	1	—	—
7.	Запорізька	13ц	2	—	15	—	—	—	—
8.	Закарпатська	40ц	1	—	41	—	3	—	—
9.	Івано-Франківська	20ц	7	—	27	—	—	—	—
10.	Київська	11ц	—	—	11	—	—	—	—
11.	Кіровоградська	9ц	—	—	9	—	2	—	—
12.	Луганська	20ц	—	—	20	—	1	—	—
13.	Львівська	15ц	3	—	18	—	1	—	—
14.	Миколаївська	22ц	2	—	24	—	2	—	—
15.	Одеська	16ц	2	—	18	—	1	—	—

№ п/п	Область	Замовлено висновків				Всього	Отримано висновків			Всього
		13ц	1	–	14		–	1	–	
16.	Полтавська	13ц	1	–	14	–	1	–	–	
17.	Рівненська	4ц	–	–	4	–	3	–	–	
18.	Сумська	5ц	–	–	5	–	2	–	–	
19.	Тернопільська	16ц	1	–	17	–	1	–	–	
20.	Харківська	13ц	1	–	14	–	–	–	–	
21.	Херсонська	11ц	–	–	11	–	1	–	–	
22.	Хмельницька	10ц	1	–	11	–	–	–	–	
23.	Черкаська	12ц	1	–	13	–	3	–	–	
24.	Чернівецька	17ц	1	–	18	–	1	–	–	
25.	Чернігівська	7ц	6	–	13	–	2	–	–	
	Всього	333ц	37	–	370	–	27	–	27	
	Всього замовлено за 2014 рік: 370					Всього отримано за 2014 рік: 27				

**Динаміка надходження частотних присвоєнь
для потреб телерадіомовлення**

Вид мовлення	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Телебачення	58	13	9	716 (цифр. перелік)	1	1	-
Радіомовлення	84	38	200	107	120	5	27
Багатоканальне мовлення (МІТРС)	21	30	19	35	14	-	-
Всього	163	81	228	858	135	6	27

**Стан використання телерадіоорганізаціями України
мереж іноземних супутникових ретрансляторів у 2014 році**

ТЕЛЕВІЗІЙНЕ МОВЛЕННЯ							
Супутник	Суб'єкти інформаційної діяльності, які отримали ліцензію на супутникове мовлення				Програма (логотип)		
Eutelsat W4 36° сх. д., (Франція)	1	ТОВ «ВІАКОР»			1.	PEOPLEAIR.TV	

Hot Bird 13D 13° сх.д., (Франція)	2	ТОВ «УНІАН-ТБ»	2.	UT UKRAINE TODAY
	-	ТОВ «УНІАН-ТБ»	3.	УНІАН
	3	ПрАТ «Міжнародний Медіа Центр – СТБ»	4.	С - Можливо все!
	4	ТОВ «Телеодин»	5.	M1
			6.	M2
	5	ТОВ «ТРО «Мульти Медіа Сервіс»	7.	K1
	6	ПАТ «Українська незалежна ТРК «Заграда»	8.	ПЕРШИЙ ДІЛОВИЙ телеканал
	7	ТОВ «Телеканал «ТОНІС»	9.	Tonis
	8	ТОВ «ТС «Служба інформації»	10.	НТН
	9	ТОВ «Новий канал»	11.	Н
	10	ТОВ «ТРК «Музика ТВ»	12.	ПІКСЕЛЬ TV
	11	ТОВ «ТРК «Кіно ТВ»	13.	Enter-фільм
	12	ТОВ «Гравіс»	14.	ПЛЮСПЛЮС
	13	ТОВ «Мьюзик бокс Україна»	15.	MUSIC BOX
	14	ТОВ «Музичний канал «О-ТВ»	16.	O-TV
	15	ТОВ «Телерадіооб'єднання «МІСТ ТБ»	17.	Zik
	16	ПАТ «ТРК «Люкс»	18.	24
	17	ТОВ «Телеканал «МЕГА»	19.	M
	18	ТОВ «Телеканал «K2»	20.	K2
	19	ТОВ «ЄС Продакшен груп»	21.	UBR (UKRAINIAN BUSSINES RESOURCE)
	20	ТОВ «Музичне телебачення»	22.	ZOOM
	21	ТОВ «Банківське телебачення»	23.	БТБ (Банківське телебачення)
	22	КПК МР «Телеканал «Київ»	24.	КИЇВ TV
	23	Державна телеорганізація Національна телекомпанія України	25.	ПЕРШИЙ UKRAINE
			26.	ПЕРШИЙ
			27.	EURONEWS
	24	ТРК «Перша Одеська Телерадіокомпанія»	28.	11111

Amos 2/3
4° зах. д.,
(Ізраїль)

	25	ТОВ «ІНФО24»	29.	Тві
	26	ТОВ «Реал Істейт-ТВ»	30.	бігуді
	27	ТОВ «Трофей ТВ»	31.	ТРОФЕЙ КЛУБ ОХОТНИКОВ И РЫБОЛОВОВ
	28	ТОВ «ТРК «Соціальна країна»	32.	С К
	29	ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК»	33.	ICTV
	30	ТОВ «Світ ТВ»	34.	перший автомобільний телеканал
	31	ТОВ «Хмарочос Медіа»	35.	QTV
	32	ТОВ «Гамма-Консалтинг»	36.	G
	33	ТОВ «Гумор ТБ»	37.	БАБАЙ ТБ
			38.	ГУМОР ТБ
	34	ТОВ ТРК «112-ТВ»	39.	112 Україна
	35	ТОВ «Лоніт-ТВ»	40.	МЕНЮ-ТВ
	36	ТОВ «Тотвельд»	41.	XSPORT
	37	ТОВ «Телекомпанія «ЕКО-ТВ»	42.	ЕКО TV
	38	ТРК «Студія 1+1» у формі ТОВ	43.	1+1
	39	ПрАТ «Телеканал «ІНТЕР»	44.	Інтер
	-	ТРК «Студія 1+1» у формі ТОВ	45.	1+1 International
	-	ПрАТ «Телеканал «ІНТЕР»	46.	Інтер +
	40	ТОВ «ТРК «Україна»	47.	Україна
			48.	ФУТБОЛ 1
			49.	Донбас
			50.	Індиго-tv
			51.	ФУТБОЛ 2
			52.	НЛО.TV
	41	ТОВ «Гравіс-Кіно»	53.	2+2
	42	ТОВ «Телестудія «Астра-ТБ»	54.	KPT
	43	ЗАТ «ТРК «Світ»	55.	HDFASHION

Astra 4A
5° сх. д.,
(Швеція)

44	ТОВ «ТРК «Експрес-Інформ»	56.	5 [канал чесних новин]
45	ПрАТ «Телекомпанія «ТЕТ»	57.	ТЕТ
46	ПП у формі ТОВ «ТРК «НБМ»	58.	«5»
47	ТОВ «ТРК «Глас»	59.	ангел білого кольору із сурмою, розташований у лівому куті телеекрану
48	ТОВ «ТРК «Клас»	60.	Перший розважальний телеканал «PRO ВСЕ»
49	ТОВ «Музичний телеканал РУ М'юзік»	61.	"стилізована посмішка чоловічка, поміщена у чотирикутник із округленими кутами"
50	ТОВ «Міжнародний «Слов'янський канал»	62.	SCI
51	ТОВ «Новини 24 години»	63.	NEWS ONE
52	ТОВ «Наша Прага»	64.	МАКСИ-ТВ
53	ТОВ «Англійський Клуб ТВ»	65.	English club TV
54	ТОВ «ТРК «ОСК»	66.	ОК
55	ТОВ «Телемережа «Уніка-TV»	67.	ПЛАНЕТА
56	ТОВ «Пі Ель Сейлз»	68.	SHOPPING –TV
57	ТОВ «Центр телепрограм і комунікацій «ТЕЛЕТОН»	69.	KiKo
		70.	2 T
58	ТОВ «ТРК «Нові комунікації»	71.	Dobro
59	ТОВ «Телеканал 100»	72.	100 телеканал
60	ТОВ «ТРК «Погода ТВ»	73.	BUSINESS
61	ТОВ «Українське народне телебачення УНТ»	74.	УНТ
62	ТОВ «АППА»	75.	jn1
		76.	jn1
63	ТОВ «Юкрейніан Фешн»	77.	UKRAINIAN FASHION UF
64	ТОВ «Підлітковий канал»	78.	ЖИТТЯ телеканал
65	ТОВ «Телекомпанія «Малюток ТВ»	79.	Малюток – TV
66	ТОВ «Перший медичний канал МЕД ТВ»	80.	MED-TV
67	ТОВ «ТРК «Прайм-Тайм»	81.	Одесса Інтернэшнл

	68	ТОВ «Медіапоінт»	82.	BUSHINESS PLUS
	69	ТОВ «ТРК «Право ТВ»	83.	ПРАВО TV
	70	ТОВ «Солар медіа»	84.	Сонце
	71	ТОВ «Телеканал «Надія»	85.	Телеканал «Надія»
	72	ТОВ «ТРК «ЕРА»	86.	ЕРА
	73	ТОВ «Реал Естейт-ТВ»	87.	A ONE
	74	ТОВ «Розумні покупки»	88.	TV sale UKR
	75	ТОВ Дитячий ТК ЛЯЛЄ	89.	LaLe
	76	ТОВ ТРК «Сателіт Телевіжн»	90.	SATV
	77	ТОВ «Ньюс Нетворк»	91.	RABINOVICH tv
	78	ТОВ «ТРК ОЕ»	92.	ОЕ
	79	ВМП «Горизонт»	93.	ГОРИЗОНТ-TV
	80	ТОВ «Новини –ТВ»	94.	ЕСПРЕСО TV
	81	ПрАТ «Телевізійна служба Дніпропетровська»	95.	34
	82	ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ»	96.	ATR T
	83	Дирекція теле-радіопрограм Управління справами Верховної Ради України	97.	РАДА
	84	ТОВ «Чорноморська телерадіокомпанія»	98.	стилізоване зображення сонця на хвилях
	85	ПП «НТА-незалежне телевізійне агентство»	99.	НТА
	86	Закарпатська ОДТРК	100.	«т», «1», «тиса»
Astra 1G 31,5° сх.д., (Швеція)	87	ТОВ «Голдберрі»	101.	G
	88	ТОВ «Каста Компані»	102.	Новий дім
	89	ТОВ «Пі Ель Ті Ві»	103.	DESIGN *TV
	90	ДТРК Крим	104.	Крым
	91	ТОВ «Ідана Юкрейн»	105.	BOUQUETV
Astra 5B 31,5° сх.д., (Швеція)	92	ТОВ «Поверхность Спорт – ТВ»	106.	Спорт-1
			107.	Спорт-2
Hellas Sat 2 39° сх.д., (Греція)	93	Дніпропетровська ОДТРК	108.	D
	94	ТОВ «ТРК «Роса»	109.	POCA

	95	ТОВ «Телекомпанія Телевсесвіт»	110.	Телевсесвіт
	96	КП «Телекомпанія «Львів-ТБ»	111.	Телекомпанія Львів-ТБ
Galaxy19 97° зх.д. (Люксембург)	97	Державна ТРК «Всесвітня служба УТР»	112.	УТР ua
AzerSpace-1, 46° сх. д, (Азербайджан)	-	Державна ТРК «Всесвітня служба УТР»	113.	УТР
	98	Державна організація «Київська ДРТРК»	114.	«Ц» і «К»
	99	Державна ТРК «КУЛЬТУРА»	115.	К (Культура)
	100	ТОВ «ТРК «Відродження ТБ»	116.	ВОЗРОЖДЕНИЕ ТВ
	101	ТОВ «Магнолія ТВ»	117.	ЧП.INFO.
РАДІОМОВЛЕННЯ				
Супутник	Суб'єкти інформаційної діяльності, які отримали ліцензію на супутникове мовлення		Програма (позивний)	
Astra 4A 5° сх. д., (Швеція)	1	НРКУ	1	Всесвітня служба Радіо «Україна»
			2	УР-1
			3	УР-2
			4	УР-3
	2	Закарпатська ОДТРК	5	m, 1, тиса
	3	ТОВ «Еммануїл»	6	«Радіо «Еммануїл»